

ای حسن الطاعة

(مطواع) کس فرماں بردار
رکت، مطاع کہ مطوعاً و طاعاً
بالفتح فرماں برداری کرد و مطاع شد
و طاعاً له للترشح (فرخ علف
شد و آگاه
التشع المطاع) آنکه صاحب او
در منح حقوق مطیع و فرماں بردار
باشد
طاع الشجر طاعاً (سائید
سیوہ را در چیدن آن قادر کرد و نیز
طاعاً عجزاً رخ طفت شدن چراگاه
و فرماں برداری کردن

(تطويع) آسان نمودن کار سے را
برکے و توانا کردن بر کار سے و من
قوله تعالى قد عتت له نفسه قتل
نفسه یعنی آسان کرد و توانا نمود یا
پسے سے گشت و فرماں برداری
نمود یا دلیر کرد اور او اعانت کرد و
پذیرفت حکم ویرا

(مطاع و عت) فرماں برداری کردن
و ساز واری نمودن با دیگر سے و
تزو ثقاته آمدن نفع پس نفعی
جست دولت بر پذیرفتن مفعول
که فاعل فعل ثانی است اثر فاعل
فعل اول را

(مطوعه) آسانا کہ بطوع جهاد کنند
بے آنکه واجب کرد و بر ایشان من
قوله تعالى الذين يلقون الظلمة
و اصله للتطوعين فادغم التاء و اللام
(تطويع) توانائی نمودن از خود و
آسپه نه فریبید با سستد آه و علی و
منه صلوة و تطويع ای با فله و کل متقبل

خبر مطوع

(تطويع) نرم گردانے نمودن
بقال تطويع لهذا الامر حتى يتطويع
راستطاعاً ترواستن و ترو تاملے
و استطاعوا ان يظلموه و يخذلوه
التاء استتقالاتاً لهما في الظلم و يخذلوه
ادغام التاء فيها فحصر الحالتين
و هو لا تحرك ابداء و قسر حمزة
فما اشعاعوا بالادغام فحصر بين
التاكتين و بعض العرب يقول
استعاع يتشع يحذف لعله استتقالاتاً
و بعضهم يقول استطاع يتطويع
يقطع الحمزة فيبدأ طاع يطبع و
يجعل السين عوضاً من ذهاب
حركة عين الفعل

(انطباع) فرماں بردار شدن
ط و ق (طوف) الفتح تشرح
داس شکمے دم کرده با ہم بستہ مانند
سرخ ساخته کر کے اناب گندہ و با آب
خوردن بزند و دلید سے و منہ الحمد میث

لا يوصلين احدكم وهو يذبح
اطوف والبول
و جعل طاف مروءة بطواف
(احداً يطوف بقبته) بالضم و
بطاف بقبته و قد مر في الخط
(طائف) آسان شب و نام شهر و

و تعين و دلوسی کہ استبدایے آں
بذلقیم و استماریے آں تا و هط کریم
و اندر حقیقت لا تطا طائف علی
الماء فی الطوفان و اولان جبرئیل
علیکہ السلام طاف فیها علی النبی
و اولانها کانت بالثمام فتعلما
تعالی الی الجحار بدعوی ابراهیم

عليه السلام و اولان و جلالته

الصدف اصابت معاً بحضور
فقر الی و حالف مسعود بن
معييب و كان له مال عظيم فقال
هل لكم ان آتيني طوفاً فاني يكون لكم
رداً من العرب فقالوا نعم فبناه و
هو الحليط اللطيف به و فاذا كان
كرما بين گوشه و ابراست یا قهضه
نزدیک استخوان دست یا طایفان
سوائے شمین است و و گا و نر
کر نزد یک طرف خرمن باشد و رنگ
از کوه بیرون بسته و خادم کہ بر نر
و عنایت خدمت کند

(طائفه) پارہ و گرد سے از سر
چیسے قال الله تعالى وليشهد
عنا بها طائفة من المؤمنين ثم
قال ابن عباس الواحد فافوقه
یا از یک تا ہزار یا کتر از اں و
طائفہ دو مرد یا یک مرد پس بیجے نفس
باشد و تا جید و جانب چو سے
طوفا کند او خادم کہ بزرے و
عنایت خدمت کند و آب غالب

باز و ذوالطوائف) مایل حرم سے
(طوفان) الضم باران سخت و آہ
بیا کہ ہمراہ پوشد مرگ شتاب و
سریج و قتل زد و سبک دلیل یا

آب کا زمین بر آید و ہمد ا طرق کند
ومنہ فاحذقتم الطوفان
و قبل العرق و قبل كثرة الماء و قبل العناء
و ہر چہ سبب یا کہ طائف کند تمام جماعت
اطوفانہ) یکی و شب یا شب
مہارت ایک
(مطاف) الفتح طافے طواف کرنا

دن طاف حول الكعبة وبها
 طوقاً وطوافاً وطوفاناً بالتحريك
 ونطوا فاءً بالفتح كروبيرسون
 كبريت + وطاف طوقاً
 ساجت گاه شد وليدي اندخت
 + وطاف على نساءه وور
 كروبرانها وهو كناية عن بلع
 وطاق بي رجل (در خواب آمد
 مرا شغف + و في الحديث وليس
 بينك وبين الطوفان احد يريد بالطوفان
 المطاف ونيز طوق (آمدن حال
 در خواب
 اطاق به فرو آمد بروی و
 نزویک گروید و احاط کرد
 رطوف الثمن نظويفاً ونطوا فاءً
 گرو چيزی گروید شد و لها نزه
 ونيز نظوا فاءً و کيسر او هو الصميم
 جامه کرداں طواف کند
 نظويفاً گرو چيزی گرویدن
 ايطياف) بشهيد طايسد
 وذا نعتن و ساجت گاه شدن
 اسيطافاً) و ايسون چيزی گشتن
 طوق (طوق) بالفتح اردن بند و سحر
 کرد گير و چيزی را اظواق جمع
 و کشا وکی و توانا سے دستي کریدن
 بر بالا سے دست خراب آئيد + و
 مالک بن طوق) صاحب حبه
 نرات ست که در زمان بارون شير
 بود + و في التل کبر عن الطوق
 و حق شغف گروید که طاب چيزی
 آرد که کتوز مژبه او باست
 و موثر دين + و کتوز بن نصير
 سارک من ملوک حير و کاز خاله

جذيمة الابرش مع غلمانا
 من ابناء الملوك يحدونه من قدام
 وكان جميلاً فتشقته رقاش اخت
 جذيمة فقالت له اذا سقيت للملك
 فيكر فأخطبني اليه فسقى عدى
 جذمة وألطف لفلما سكر قال لمر
 سلكي ما أحببت قال لا و جوب رقاش
 اغتلك قال قد فعلت فعلت رقاش
 انه سيترك اذا فاق فالت للملاح
 ادخل على اهلك ففعل فاصبح في
 ثياب جد و وطيف بالراء جذيمة
 قال ما هذا قال انك تتولى ختك اليانعة
 قال ما فعلت وحصل بضرب وجهه
 وراسه واهل على رقاش وقال
 عتوتيني وانت غير كذوب + اجز
 زينت ام يحيى + ام بعد انت هل
 تعبد + ام يدين وانت اهل الدين
 + قالت بل زوجتي كفوا كرى من
 ابناء الملوك فاطرق جدمة طافهم
 عدى يذ لك خاف فخرت و ينجو
 ومات هنالك و علفت منه رقاش
 و انت باين سقاء جذيمة عمر او
 نجاه واحده حبات يدا وكان
 لفلما تفرغ من اكل خذرج مع الخدم
 يجتسون للملك الكمات فكانوا اذا
 وجدوا كماء خياوا اكلوها و اتوا بالبا
 الى الملك وكان عمره ياكل منه و
 ياتي به كما هو يقول + ودا جاني
 و خياة فيه + اذ كل خياي يدا الى
 فيه + ثم اذ خرج يوماً وعليه
 ثياب قاتل نظير نفاق + و افاض
 الا نيق فلم يوجد معاً ما يك
 نيقين ابنا نايح رجلا من نيقين

كان متوجهين الى جذيمة بهدايا
 حينما هما يواد في السواق انتهى اليهما
 عمر و بن عدى نساء له من
 انت فقال ابن التوفيقه فقالا
 لبارية منهما الطعينا فاطعتهما
 فاشاد عمر و اليهان الطعينة فاطمته
 ثم سقتهما فقال عمر و اسقيني فقالت
 الجارية لا تطعم العبد اللهم قطع
 في اللذخ ثم انها حملت الى جذيمة
 فعرضه و منه و قبله + قال لهما حكما
 فسألاه منادمته فلم يزل اندميه
 وبعث عمر الى امه فادخلته الحمام
 و البسنة و طوقته طوقاً كان له من
 ذمها راة جذيمة قال كبر و
 عن الطوق فذهبت مثلاً
 (طوقه) نفع ترينه است گروم
 ميان زمين سخت و درشت
 (طوق) آنچه شيد باشد زنگار
 سرب ماک طاقات و طيقان
 و نزع از جامه و چادر و چادر
 سبز و شکر است سبستان و
 کوه است بلبرستان و برکن
 محمد بن نهران شيطان الطاق
 و سنگ بزرگ بيرون برآمد از کوه
 و کذب في البير و زمين بر
 و و جوب کشتي + و بيتال طاق
 نقل و طاقه نقل طاقه يعين
 (طاقه) آرائی است اطاقه را
 + و یک تا هزار سن و یک سده موی
 (طاق) سنگ بيرون آمد از
 کوه و نزه
 (طاقان) مني و است بهيخ
 (اطواق) نايح و مومسکر

(طویل) کس کو حیثیت آسے معانی پانچ
 باقی آئے ہیں ایک سے بہتر ہے
 (طویل) کہہ ہم میں وراثت کو
 را بعلت بنو ہند ورسن کہ ان آپسے
 ستوران بہند
 (طویل) کران نیک دراز
 (مطویل) کہہ کر ورسن مطویل
 بمع و معنایں التحیل و اسانھا
 رک (طویل) بانہ دراز شہ
 بکل طال الشہ و طلت انا عمل
 دوات ثقلی المہملہ کل و وہ تطیل
 الواد الاحماع الشاکسین و لا یجوز
 ان قال منہ طالیہ لار کعدان لا
 باعدی فان اردت تقدیہ و ان
 صوانہ او اطلت و ما تویک و کون
 مطلتہ فانما یعنی بدلت کنت اقول
 مد من الطول فالطول جمعاً
 ن (طال علیہ) مت تا و ہرے
 و نیز طویل: نفع فووانی کردن
 کسی و غیر نمودن و غالب آمدن
 درازی و منہ فی الحدیث استفسار
 عمر طال العباسی عمر ای غلبہ
 فی طول القامة و کان عمر طویل
 و کان العباسی طول مند ان کرد
 صلہ یعنی و یقال طال انتظرتک
 و پرست کہ چشم سیدارم ترا
 ادخلوا علیہ ما یقع ترکیب الفعلان
 بلا واسطہ و الا لما یخون یقال طال
 انتظرتک فلما دخلت ما صیبت
 الفعل مصدر ای طال انتظاری علیک
 و طالہ اطالہ و طویل و دراز کرد
 اورا و اطولہ علی الأصل مثلاً
 و اطالت المرأة) بچکان دراز بلا

آوردن یا زانیہ یک شہتہ
 را و فی المثل این قصیدہ قد اخیل
 او هو حدیث کہ فی الصحاح
 انک لیکونینا ہر از و فرہشتہ
 کہ در رسن ستور و ہر چہ گاہ و کد
 طویل فرہشتہ و ذلک لکن مہات
 و او اورا و نیز تطویل دراز نمودن
 مطاولتہ) نبرد کران پر از سی
 افضل و توانای و دور فلندن و
 در تکلف کردن در کار سے
 انظر ان بکرون و دراز کردن بوقت
 ایستادن چیز سے و گردن کشی و تپہ
 شادان و بلند گردیدن و دراز
 شدن و غیر نمودن و ان و ان
 بہر سی
 اطلق علیہ من
 و دراز و دراز نمودن
 مستطیل و دراز نمودن
 در استقامت و دراز نمودن
 و ان و ان ہا شہتہ بودہ و نیز
 استیطالک و دراز شدن و تپہ کردن
 و نیز
 طوم (طویل) بانہ برگ و بد
 و حتی و شک پست مادہ
 طون (طویل) کہ شہتہ موضع است
 طوی (طوی) کہ علی کرکی و یک
 (طوی) بانہ و کسر وادی است
 بنام یصرف و کلمن معرفہ جعلہ ہم
 واد و مکاتبت کر و من لم یصرف فہ
 بلد و بقعہ معرفہ و ذو طوی
 مثلہ الطلوع و یون موضع است
 قریب کہ
 (طویل) بانہ کر و دراز و ہیات

نور و منہ یقال لہ الحدیث الطویل
 و منیت و قصہ و ہا سے کہ قصہ میں
 فار و یقال علی لیلۃ ای لذیبتہ
 انی انتواہ او بعدت غناطینہ ا
 مقصد و منزلہ انہی انتواہ
 و طویلہ ہم و خفت کردنگاہ خرم و
 سنگ در زمین زمینستان و زمین کر
 و ان سنگ تباشہ
 (طوی) کہنی چاہے ست و در
 و طوی نے و چاہے از سنگ و خیزان آورد
 و شتوارہ ز سابع و متاع و با تو شب
 و طویلہ و چاہے بہر و در سنگ
 طویا) شہتہ شہتہ است ہر ما
 و اصواتہ انک انک انک انک انک انک
 و شہتہ
 (طویل) کہ گمان مرو گر سہ
 و گمان طویل منہ و گمان و در نہ
 طویلہ منہ فی صما و نیز طوی
 و در شہتہ قال و غام فادنی است
 و در و سادہ طوی است ہر شہتہ
 انہ اعین شہتہ
 طویا بن کر سہ
 (طویل) حقیقہ نور و ہا سے ار
 و کذا مطاوی الامعاء و شہتہ و انک
 و الثوب مطوی واحد است
 (من) طوی الضیفہ طویا
 ندرہ و در شہتہ نامرہ و طوی
 الحدیث شہتہ من راہ و طوی
 کثمتہ عنقی) مد سے گردانیداز
 من و غارت گزیدہ و طوی
 القوم شہتہ انہا لآند نزد
 ایشاں یا تھار ز نمودہ ایشاں و
 طوی کثمتہ علی امثال پھاں کرو

کار راه و طوی البیضاء طه کرد
 زمین براه و طوی اذکذا البعد لنا
 نزدیک نموده و طوی بانه عمده تمام
 و خاک در راه و نیز طوی (گر سنه
 داشتن خود را و افکندن ساکن چاره
 از مستغلهن و مفعولات

(س) طوی طوی بے اراده
 مخرد چیزه را
 (لطواء) مخردن چیزه را در گرسنه
 داشتن خورد

را طوی بوشه بوشه
 طویت اکتفون عتق زاده
 انطواء بوزن و داشتن

طه ب طهب محرکه زاده
 شو بر سفار است

طه بل طهبان رفتن و پاره
 طه ک طهنگه بضمه دست
 رووت و و ذریه پاش

طه ج (صنوع) تبون
 طه ر (طهر) بضمه بپن
 چیزی از آنجا

طه رة بضمه بپن و یاکیزه هم
 است طهات

طه ر کتف پاک طه ر کتف جمع
 طاهرا پاک طها جمع و جبر
 طه ر اشتیاب مرد پاکیزه لباس

شیب طه ر کتف جمع بر غیر قیاس
 موباج جمع موباج است و اما حراة
 طاهرا بپن بپن پاکیزه جمع

و اما آه طه ر کتف پاکیزه
 نجاست و از محوب و منقبت و قر
 را طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن و اما حراة
 طه ر کتف پاکیزه بپن و اما حراة

آب دستی و آنچه بدان طهات کند
 از آب و جز آن پاک و پاک کننده
 (طهیرت) کاسیر پاک طهیران بضم
 دفعای جمع

(احمد بن حسن بن طهیرت)
 بصلی بکزیب محدث است

(طهران) پاکیزه می است با صفهان
 دوسته است بر می

(مظفرت) پاکیزه و الفی طرفیکه
 بدان طهات کند و آب است آن

غسل نموده و جمع و با الفی
 سب طهات و مثل الحدیث است
 منقوش للمتم طهات لرب یعنی

مسائل سب طهات و زراعت
 دیوان خوشنودی خالق بهمان است

طه ر طهیرت بضمه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

و آمده در آن با ستواری یا سستی
 و ما از این این طهیرت یعنی
 نمیدانم که کجاست و کذا ما ادوی
 این طهیرت بیاید

طه ر کتف پاکیزه بپن
 کار دور هم کردن مرد کار شروع نموده

خود را از دست خود یا بدست غیر
 والفعل من فتح

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن
 طه ر کتف پاکیزه بپن

رزن را و مداومت کردن بر آن
 ط ل ق (طلق) بالفتح شافق
 و الفاعل من فتح
 ط ل هـ (طهل) بالفتح آب بر
 آید و رنگ و مزه
 (طهله) بالضم گیا و اندک و
 تره است نازک
 (طاهل) آب رنگ و مزه برگزیده
 (طهائمه) اکسروتا خیر المزة و
 بیشتره تقسیم المزة احمق بے
 غیر و گل و لایه که در حوض فرویز
 بعد از آن که اندوده باشند آن را
 طهیل (طهیل) کیفیت شکر قهیا و
 تیرگی و ابر قیام فی السماء و طهیل
 یعنی نیست و از سماں چیزه زبر
 همزه زاید است و قد مر فی المزة
 (طهیل) تره طهله خوردن
 ط هـ ن (طهیل) الماء العذب
 برگزیده و رنگ و مزه شاداب
 (طهل) برگزیدین رنگ مزه
 ط هـ ل ب (طهلبه) رفتن در بلاد
 ط هـ ل س (طهلس) با نوبت گذراندن
 (طهلس) تقدم اللاد شد
 ط هـ م (ما اذی آی الطهیم) خود
 بضم نمیدانم که کیت او
 (طهمته) بالضم سانه روی مائل
 یا تیره یا اندک سیاهی یا سرخ که
 بسپیدی زند
 (طهمان) کفر حظه زنی رخسار او کم
 روشت باشد
 (طهمان) کسلمان و صیم مولی
 رسول الله صلی الله علیه و سلم سونے
 سجدین احاص صحابیانند یا

ط ل هـ (طهل) بالفتح آب بر
 آید و رنگ و مزه
 (طهله) بالضم گیا و اندک و
 تره است نازک
 (طاهل) آب رنگ و مزه برگزیده
 (طهائمه) اکسروتا خیر المزة و
 بیشتره تقسیم المزة احمق بے
 غیر و گل و لایه که در حوض فرویز
 بعد از آن که اندوده باشند آن را
 طهیل (طهیل) کیفیت شکر قهیا و
 تیرگی و ابر قیام فی السماء و طهیل
 یعنی نیست و از سماں چیزه زبر
 همزه زاید است و قد مر فی المزة
 (طهیل) تره طهله خوردن
 ط هـ ن (طهیل) الماء العذب
 برگزیده و رنگ و مزه شاداب
 (طهل) برگزیدین رنگ مزه
 ط هـ ل ب (طهلبه) رفتن در بلاد
 ط هـ ل س (طهلس) با نوبت گذراندن
 (طهلس) تقدم اللاد شد
 ط هـ م (ما اذی آی الطهیم) خود
 بضم نمیدانم که کیت او
 (طهمته) بالضم سانه روی مائل
 یا تیره یا اندک سیاهی یا سرخ که
 بسپیدی زند
 (طهمان) کفر حظه زنی رخسار او کم
 روشت باشد
 (طهمان) کسلمان و صیم مولی
 رسول الله صلی الله علیه و سلم سونے
 سجدین احاص صحابیانند یا

ط و ط (طوط) بالفتح آب بر
 آید و رنگ و مزه
 (طوطه) بالضم گیا و اندک و
 تره است نازک
 (طوطیل) آب رنگ و مزه برگزیده
 (طوطائمه) اکسروتا خیر المزة و
 بیشتره تقسیم المزة احمق بے
 غیر و گل و لایه که در حوض فرویز
 بعد از آن که اندوده باشند آن را
 طوطیل (طوطیل) کیفیت شکر قهیا و
 تیرگی و ابر قیام فی السماء و طوطیل
 یعنی نیست و از سماں چیزه زبر
 همزه زاید است و قد مر فی المزة
 (طوطیل) تره طوطله خوردن
 ط و ن (طوین) الماء العذب
 برگزیده و رنگ و مزه شاداب
 (طوین) برگزیدین رنگ مزه
 ط و ل ب (طولبه) رفتن در بلاد
 ط و ل س (طولس) با نوبت گذراندن
 (طولس) تقدم اللاد شد
 ط و م (ما اذی آی الطوم) خود
 بضم نمیدانم که کیت او
 (طومته) بالضم سانه روی مائل
 یا تیره یا اندک سیاهی یا سرخ که
 بسپیدی زند
 (طومان) کفر حظه زنی رخسار او کم
 روشت باشد
 (طومان) کسلمان و صیم مولی
 رسول الله صلی الله علیه و سلم سونے
 سجدین احاص صحابیانند یا

ط و ط (طوط) بالفتح آب بر
 آید و رنگ و مزه
 (طوطه) بالضم گیا و اندک و
 تره است نازک
 (طوطیل) آب رنگ و مزه برگزیده
 (طوطائمه) اکسروتا خیر المزة و
 بیشتره تقسیم المزة احمق بے
 غیر و گل و لایه که در حوض فرویز
 بعد از آن که اندوده باشند آن را
 طوطیل (طوطیل) کیفیت شکر قهیا و
 تیرگی و ابر قیام فی السماء و طوطیل
 یعنی نیست و از سماں چیزه زبر
 همزه زاید است و قد مر فی المزة
 (طوطیل) تره طوطله خوردن
 ط و ن (طوین) الماء العذب
 برگزیده و رنگ و مزه شاداب
 (طوین) برگزیدین رنگ مزه
 ط و ل ب (طولبه) رفتن در بلاد
 ط و ل س (طولس) با نوبت گذراندن
 (طولس) تقدم اللاد شد
 ط و م (ما اذی آی الطوم) خود
 بضم نمیدانم که کیت او
 (طومته) بالضم سانه روی مائل
 یا تیره یا اندک سیاهی یا سرخ که
 بسپیدی زند
 (طومان) کفر حظه زنی رخسار او کم
 روشت باشد
 (طومان) کسلمان و صیم مولی
 رسول الله صلی الله علیه و سلم سونے
 سجدین احاص صحابیانند یا

شهریت میان واسطه و تشریح
 نقول فعلت ذاك بطيب نفسي و
 كذا بطيب نفسي يعني كردم اين كار
 را بخوشي خویش بے اگراه دیگرے
 (طوب) بضم شت پخته بخت اهل
 (طیبة) بالكسر حلال در راوی صافی و
 خالص آن و نام زمزم و در
 است نزد زور و
 طيبة اجمع مدینه الرسول علیه
 السلام و قبل از آن حضرت طيبة
 است بعد از مدینه و مدینه
 و نامت نسك و ابو طيبة كنية
 حجام آنحضرت علیه السلام
 اطاب) بوسے خوش و پاک و بے
 است بجرین و جوے بغیر و
 هذق بن طاب خرامنی است
 در مدینه این طاب نوعی از
 خرمے تر یقال لدر طیب این
 طاب و عدق ابن صاب
 اطابة شراب المومنی نام بیخوره
 صیبة) كعبه كاربے و غاد فریب
 بقال سستی طيبة ای طاب
 فص بعد
 و طاب آن در ہے است به خابور
 و طیبان) كل و جماع یا درین و
 فرج یا بیه و جاتی
 (طیب) كبد پاک و حلال خلاف
 غیرت و نام پسر بنی سلم
 (طیبة) كعبه نام مدینه رسول صلی
 علیه و آله و سلم و در مدینه كعبه
 و طیب) كعبه طابنی است و در
 (طاب) كعبه طابنی خوش و دینی
 (طیب) كعبه طابنی خوش و پاک

(طوبی) پاک و پاکیزه فعلی است
 از طیبی بكسر قلبی و الیاء و الواو الصفة
 ما قبلها یقال الطوبی ذاك و جاتی اول
 اثر است یا مالی طاب یعنی خوش بار و
 لابغال طوبیك بالیا و و نام دستے
 است در بهشت و بهشت و بخت
 هند و در مشاطب و جمع و پیله و
 حسنی و نیکو و برزید
 (طیبی) بالكسر بهشت بخت مندی
 مطاب) بالفتح بهشت و پاکیزه
 و سپرے و حسد نادر و
 است یک مسد و مطاب) عزمی تر
 و در مشاطب و استرین مشتی
 و در المشاطب من طابید یا در حدس
 مطیب یا در مزاج و مطابة است
 یا طيبة العزیز و تخفف خوا بان
 نراست ما در بیز
 رضا و طيبة) للمفسر یعنی
 سبب خوشی نفس است
 من) طاب طابا و طیبیا و طيبة
 كبریا مطیبا) بالفتح خوش مزاج
 و پاک و پاکیزه در دید و حلال شده
 طابت الارض) كیا و ناک
 گردید و طیبیت مد نفسا ای طابیت
 یعنی مطاب) خوش کرد از پاک پاکیزه
 (ما اطیبه) و پاکیزه و خوش است
 آن و ما اطیبه) مقلوب و می است
 (اطابك) خوش کردن کے ما در خوش
 ساختن و حلال و پاکیزه نمودن خوش
 مزه ساختن طاب و پاک کردن بهشت
 و استنجا نمودن و پاک یافتن چیزے
 و سخن شیرین و خوش گفتن و طاب مطاب
 آوردن و پسرین نیک سیرت زاران

و كلاج نمودن زین حلال را
 (مطیب) كعظم نام پسر بنی سلمه است
 علیه و سلم و حلیف المطیبین بنو
 عبد مناف اند سقمی بیکانه لما ارت
 بنو عبد مناف اخذ ما فی الكعبه
 عبد الدار من ابجوبة و الواء و
 الواء و السقابة و ابنت بنو عبد الدار
 عقد كل قوم علی امرهم حلفا
 موكد علی ان لا یخون ذاقا ثم خاطب
 انسانا فذموا و ابیهم و ابیهم
 تو یذموا المطیبین نفاقا قد نذ
 بنو عبد الدار حلفاء و حلفاء اخر
 موكد انفسی الاخلاق و ان بنی
 حلیف الله علیه و سلم المطیبین
 و حلیف الله علیه و سلم بنی شوره
 صانها الله تعالى
 (طیبة نقلیبا) پاک یافت از
 خوش کردن امید و حلال و پاکیزه ساخت
 (مطایبه) خوش منشی کردن با هم
 (طیب) آوردن خود را به خوش خوش
 استقباطه) پاک کے مبین و پاک
 یافتن و استنجا کردن شبستن یا
 بسج جرد و سوسے زار رتروبن یقال
 استقباط العاقبة و آب شیرین
 خورستن استقباط) تصحیح
 شدنی الكل
 طمی ح) طیح) بالفتح چوب
 کردن خدان باشد
 (طیحة) بالفتح امور و شوارک دوری
 انداز و مسان قوم یقال اصابتهم
 طیحة ای امور و بهر وقت بلیهم
 (اطاحه) پاک و تباہ نمودن ال را

وایست وایست ویا فصیح از دوا
 (مطبخ) کسظم تباہ و همی کاره
 طبع بنویسد تطبیحاً انداخت
 جامه را جانیکه ضایع و تباہ شود
 و طبعش کلاً حیران گردانید
 اورا به و طبعش تباہ پاک
 کرد آنرا

ط سی خ طبع پاک
 طبع طبع طبع طبع طبع
 قند کرده و نیز طبع کبوتر یک
 منشی و قیل و یلاد
 طبعش با طبع کوان خیر و نترس
 (من) صانع طبعاً آلوده و رویه
 بکار زشت و طبع قابلاً آلوده اورا
 بزشتی و بزشتی منشی نمود و سبیدید
 باطن و آلوده و غرت شد و آن
 (مطبخ) کسظم تباہ در دهان
 قطران مالیده

طیفه المصنطیحاً پاک کرد
 اورا فریبی به بیرون گوشت
 و طیفه العذاب خنید با نید و
 با دوست کرد و برده عذاب جهنم
 که کشت و پاک کرده و نیز تطبیح
 بکار زشت آلودن کسی را
 (طبخ) بزشتی آلوده شدن
 ط سی (طبخ) با کسر صفت
 (طبخ) بکسر و است بشق
 (طبخ) با فتح یکی بقال فیه طیفه
 ای خفه و طبعش طیفه در دهان
 (طبخ) کسبه و کسره قال بطیفه
 (طبخ) ایزده و کرد و طیفه با فتح
 جمع و مزه قوت آنست الیمناه طائفه
 آنست ای عمل طیفه و اطباء جمع

الجمع و کما ہے طیفه بروا حد واقع
 شوره زده قوت آنست فیکون طیفه ابلان
 الله و هو ساکن الطائیر
 یعنی با تمکین است و نیز طائفه
 داغ و آنچه بالبال نال گیرد نیک
 باشد یا بد بد و روزی بکا و عمل
 مرد که مقادیر است و نیز طائفه
 فتم بقال طائفه طائفه و اسپ
 قناره بن برسد و سب
 اعدیت و کات علاج قسم الطائر
 ای ساکنون هیمنه و اصله الغاب
 بقع علی راس البعیر فیلقط منه العرق
 فلا یحترک الشعر مثلاً یفصر عنه
 الخراب

طیفه کسظم تباہ در دهان
 پاک کرد
 از نید: یقال هو سیور قیور
 این در نید سریه الفیثه
 نیش البادیه کمان سب تیز
 خاطر حیرت و حیرت و سب
 سریمان خوبی را
 (طبخ) کجا بکشتی سریع و تیز رو
 (طبخ) حیرت و حیرت است با پستان
 طیفه منسوب است بوسه
 (فرس مطلق) اسپ تیز خاطر و حیرت
 و چالاک

(مطبخ) بالضم و یفتح چاه کشاوه
 دهن و قیل در یک و از من طائفه
 زمین پرند ناک و ذوالطیاده
 کوه است
 (طبخ) کمدینه شهر است
 نزدیک شتر من را
 (من) طائر طائفه: با فتح و طیفه
 با خراب و طیفه در دهان و طائفه

الشع و از گردید و فی اللسان
 فی شع و لا یطیر عزابه و فراخی عیش
 و کثرت خیر استعمال کنند
 (طائفه) پرانیدن و سخن سخنش
 کردن مال را و شکافتن بخت کین
 (طیفه) کسظم چوب یا چوب تر و
 تازه و شکافتن و شکسته مخلوب
 مطرف و نوری از سپهر
 (طیفه) لعل الابل و در کرد
 سخن حیرت و نیز تطبیح
 پرانیدن بقال طیفه و کسظم و سخن
 سخن کردن حیرت
 (طائفه) پراننده شدن و وران
 گردیدن و فی الحدیث حد ما تطایر
 من شعیرک و در کفین حیرت
 آسانا

(طیفه و مینه) قال بگرفت
 از سب و قوت آنست و قالوا طیفه نایک
 اسله تطیفه فادعت الماء فی الماء
 و جلیبت الالنا یقع الابداء بها
 (مستطیل) غبار برآمده و پریشان
 و سگ و شتر تیز شد و کشتی
 (فرس مستطیل) اسپ تیز رو و
 تیز رانده شده
 (استطاد الحمر) متشرشده و شنی
 صبح و برسد و استطاد است
 (السوق) افزون گردید رونق بازار
 و استطاد الحائط شکافتن
 دیوار و استطاد السیف
 سرعت بر کشید شمشیر از نیام
 و استطادت الظلمه نورش
 ز نور ماده بسوزد و تطبیح مجرب

رف (ظانها غادا) : بفتح ويطاها
 با کسر وایه گرفت آنرا و غادوت
 هی (وایه مهران گروید لازم است
 دستدی + وظاوت فداقت وایه
 گرفت سخته بزچرا و مهران سستم
 آنرا بود و وظاوت علی الاخر
 خواست از من کاری را یا بستم
 راحت مراب کار یا مانس ساخت مارا
 سوے آن و نیز ظان بینی ماده
 شتر یا بنامه بختن تا مهران گروید
 بچ غیره و غمازه غرقه پاره است
 جمت این کار با بوی بچ غیر انداند
 (ظان المرأة) وایه گرفت اورا
 (مظارة) به دیگر را چایی گرفتن
 یقال یدهم مظارة ای کل و بعد
 منهما ظان صاحبیه وایه گرفتن
 و گرفتن وایه بچ غیرا جمت شیر واون
 را ظطار قولیه ظان وایه گرفت
 جمت بچ خود و نیز اظفار
 بالشدید وایه کردن و مهران گروید
 (ظنون) وایه کردن و مهران شدن
 (کنتی ظنون لکله) آند زگر دیدگی
 ظ ع ر (ظان) بانقران
 و دور کردن یقال جله نظافه کینه
 و یظوفه کسوفه ای بطوره
 ظ ع م (ظام) سخن بر چه باشد باکنه
 و غوغا و نیز سوے مخابر مرد
 ر ف (ظان المرأة) گانید زن را
 و نیز ظام و زولهر را و کس
 نکاح و آوردن
 (مظانسه) و زولهر و کس
 خواستن و بیان ظامه فلان اذا
 سوج اخذت زوجه

ظ ب ع (ظبأة) بانقران
 ظ ب ب (ظبب) بسیار
 باشد و بچ و در و عیب یقال یظبب
 ای شی من و بچ و و آبر زره که
 چشم و رخسار باح عادت شود و باهم
 زیاد و سخن ترساننده بشر و بد
 (ظبایط) جمع و باوشا به بودین
 (وظبیط الرجل) مجولاً تب زوه ردید
 (تظبیط الشیء) مذکثر و آن چیز
 ظ ب و (ظبک) کثبه و شمیر یا
 تیز آن و ده سان مانند کتاب
 بفتح و ظبک و ظنون البصنه و
 الکسر و ظبی که می تیغ و تیغ
 السهالیه و فاحت ذلیب الی تیغ
 و یکنند کد روی و اما عوظبه
 السیف و هو طرفه
 ظ ب می (ظبی) بانقران
 و ظبیات مرز و ظبیه و کوسپند و کاد
 حلی فقول بالضم جمع و وادی است
 نشان دانه است بعض عرب را
 و نام زرد و مضمی است و اسب فریه
 (ظبیه) آمو ماده و کوسپند و کاد
 او و فرج زن و فرج ناقه قال
 الاصح می لکل ذات فرج قال فرج
 می المکلیه و اشبان یا اشبان خرد
 و خریله و خم وادی و نام چاه نزم
 ساس و و آب و و موضع در تن
 (عرق الظبیه) باضم سوسه است بر
 سبیل انزوحار
 (ظبک) باضم نام جانے
 (منح الظبباء) که ساس سوسه
 (ظبیط) کرنی باضم و القصر و سوسه
 (ظبی) کرنی جانیت

ظ ج ح ر (ظج) بانقران
 خواهی که در جنگ و اما در غیر جنگ
 سیر گویند
 ظ ر ع (ظراء) بانقران آب بنجد خاک
 خشک بزله بر و کدانی انفع
 ظ ر ب (ظرب) کلت شک بامه
 تیز اطراف یا کوه پست گسترده یا کوه
 خود پشته ظر آب کتاب جمع
 و نام رود و نام اسپ آن حضرت
 علیه الصلوة والسلام و بر نه است بیان
 قرعاه و واقصه و و ظرب لبن
 ظ ر ب (ظرب) بضتین و تشدید اللام
 کتف نوزده و اورشت و چر گوشت
 ظ ر ب (ظرب) به سینه است
 (ظربیه) کجیت نام جاس
 (ظربان) کتف ان جانور کی است
 و تشدید آند و بوسه ظربیه مثل
 فله آیین و ظربان تشدید جمع
 و ظربانی با کسر و قصر و ظربان
 با کسر و اللام جمع و دنی للمثل
 (ظربان) یعنی به دیگر
 بریدند و متفرق شدند لانها اذا
 قست فی ثوب لا یظرب و اشد من
 یبلی و یقال یقتو فی حجر القصب
 فیسد من حبت رائحه فاکله
 (اظرب) کله اس چسار و دندان پس
 نواجد یا جمع دندان و بن نال
 (ظرب) بیه ظربیه عکره چنید
 بر و بلصق گروید
 (مظرب) کله سوسه سخت
 (ظربیه) کله سوسه سخت
 سخت و دست گروید سم

ظرب غ و ظر بانه نفع و
 کسر الیاء و زید یأده النون مار
 ظر زر (ظرف) و یضم آبی است
 (ظرف) یا کسر شک یا شک گرویز
 اطراف ظراف بالکسر و تخفیف الراء
 و تشدید الجمع
 و اظرف بالضم یعنی ظر بالکسر
 است ظرفاً بالضم مثله
 (ظرف) کسر و شک یا شک گرد
 نیز ظرفه بانه مشاظره ان بالضم جمع
 رظرفه یا کما میر زمین شک ناک و
 زمین بدشت و مشاوه که بران راه
 شایسته ظرفین بالضم و و ظرفه کبر
 الطاء جمع
 (مظرفه) بالفتح شک نیز است
 و نیز بید و ادم مطلق زمین
 شک ناک
 (مظرفه) بکسر شک آتش زرد
 و مظرفین بضم المیم سکون الطاء
 شک یا شک گرد و نیز مظرفین جمع
 ان ظرفه (ظرفه) بکسر شک آتش
 زرد راه و ظرفه الشاقه فوج آید
 تا قدر البکس یا عام است
 و ظرفه (ظرفه) رفت بر شک و
 اظرفه فینان و ناعله بطاوه
 سله مشهور تر است گذشته
 ظر و ظرفه حلقه زمین بیست
 یقال ارض علی ظرفه و حلقه و حلقه
 ای حلقه و حلقه
 ظرف (ظرف) بالفتح حده
 و ظرفه ای حلقه را نهند منظره
 الویلان و المکانی و حلقه زمین
 و بقا حلقه المکانی یعنی

ایمن راست باز است زخائن و
 و غا بازه و آینه یظرفه بنفسه
 (ظرفین) کما میر زبرک و غا ظرفه
 و ظرفه کتب و ظرفه کتاب
 و ظرفه فون و ظرفه و فجمع
 کانه جمع جمعوه بعد من ذال الزائد
 او هو کانه کبر او الظرفه انما هو
 اللسان او حذو الوجه و الریة
 او یکتو فی الوجه و اللسان و الیاء
 و ذکاء القلب و لیحذو و لا یوسف
 و یه ایا الفینیا الازوال و الفینیا
 الیاء ان لا یسبح و لا الیاء
 و ظرفه ان غراب نیک و داتا
 ظرفه کله جمع
 (ظرفه) کران نیک ظرفه فون
 جمع
 (ظرفه) ظرفه و ظرفه
 نیک و ما بر گردید
 و اظرفه پدید آید ان زیر کشیدن
 و ظرفه ساخن با سکه
 (ظرفه) بر خلاف زیرکی نمودن
 ظرفه در این معنی است زمین سخت
 کناک
 (ظرفه) المصلین و کل دلا
 افتاد و آلوده گردیدند
 ظرفن (ظرفان) کما بجمع است
 ظرفی (ظرفی) از زنده
 و ظرفی ظرفی جاری در وان
 گردید و ظرفی بطنه رفت
 حکم بود نرم روان گردید
 و ظرفی نازیک گردید
 (ظرفه) منحصن و مقصر
 نیک و ما بر

(اظرفه) کما نفع کردن شکم یا بطنه
 و امتلا زوده شدن یا غالب ملک پدید
 ظرفه شش (ظرفه) بالفتح جلست
 سخت و درشت
 ظرفه م (ظرفه) کتاب رسن
 بود ج یا رسن که با لوسی بندند
 ظرفه ان (ظرفه) بین من کما حبه
 پدید است
 (ظرفه) کتاب رسن که باره جوج
 بود بندند
 (ظرفه) کعبه شتر کشت و
 بار بار در رشته بود ج کشت
 (ظرفه) کفایت بود ج وزن ادام
 که در بود ج باشد ظرفه بالضم و
 بضمین و ظرفه و اطراف جمع
 و قال ابو زید و لایه الیاء لا
 ظرفه لایه الیاء الیاء الیاء
 و الیاء الیاء الیاء الیاء
 و عثمان بنه ظرفه اول
 سعالی است که بعد از وفات یاف
 (ظرفه) ظرفه بالفتح و میرک
 رفت و کسج کرد
 الظرفه در وراذن و کسج
 کنانیدن
 (ظرفه) بتشده انظار سوار گردید
 زن بوده را یقال هذا بصیر
 ظرفه للراهه ای ترکیه
 ظرفه سی (ظرفه) شیره و اگر
 و قیاس و تعدد بجه باشد
 ظرفه (ظرفه) بالفتح نام بود
 و ظرفه بالضم و بضمین و کسج
 شد و فاعل من اظرفه و اظرفه
 و من لثام احد جلدک مثل

ظفرک + ورجل کلید الظفر
 مرگست و بدیل لیل خوارچیل
 مقام الظفر مثل فیهما و ظفرو
 اللیس (کیا ہی است) یتلفر القبط
 کیا ہے دیگر و نیز ظفر بالضم
 ناخن چشم و کمان سولے سبب نگاه
 کمان اگر شد و لوک کمان قلمه است
 و یقال انما اذا رطفرا ای احد
 و مرآئیه بظفره ای شفره و
 قوله لعل کل ذی ظفر دخل فیها
 ذوات النماجم من الابل و الاغنام
 لانها کلها لظفرا لهما
 (ظفره) بالضم کیا ہے است تیز زبان
 کزیش نبی و امیل ماناف
 ظفر العجوز با مینیاں
 (ظفر) محرک زمین ہزار پست
 گیا ہناک و بنو ظفر بلجے است
 از انصار و بلجے است از نبی سلیم
 و نیز ظفر موضعی است قریب
 حوآب و دے است کلاظفر
 القوی (لذا عمل زبید است) و
 قواخ ظفر (محلہ است بجداد
 ظفر) محرک ناخن چشم
 (ظفر) بالترکیب رشید ایاد
 محلہ است بجداد
 (ظفر) گتف مروکے کہ ہرچ
 ارادہ کند یا بدان و قلمہ است بین
 (ظفر) کفرہ چشم ناخن پرانہ
 و مرد پروز و بطلب رسیدہ
 (ظفر) دراز ناخن و پن آن
 (ظفر) نوے از بوی خوش بر شکل
 ناخن کند لا و احدہ و در بقلیل
 انقلدہ واحد و لا یجوز فی القیاس

انما فی جمع + فان اذ و القیاس
 یقال ظفر
 (ظفار) کمانہ بمعنی اظفار است
 کہ بوی خوشی است و کظام کمره
 است بین نزدیک صنعا و جزع
 منسوب است بوی + و فی الحدیث
 و سببها مقدم جزع اظفر کذا
 روی و ایدید العصر المذکور کذا
 و یجعل فی العقد و القلادہ و الخ
 دوا ید ظفار لظفار و شہری است
 دیگر نزدیک و یاکر کقط ما بوسے
 منسوب کنند بدان جهت کہ از منہ
 اول آنجا برند و قلمہ است میان
 صنعا و قلمہ دیگر شامی صنعا
 (الظفر) بالضم ناخن قال مسلمین
 لقمہ بالاولی اذا احدثت و یمن
 اخری قلبها قیس اظفورا الظفر
 جمع و ویز باسے کہ بر شاخ وخت
 انور حمیدہ گردد
 (ظفران) کفرجان قلمہ است بین
 (ظفر) کا میر مردے کہ ہر چارادہ
 کند و یا بدہ ظفر کسیت مغلہ و
 قلمہ است بین و نیز از اعلام است
 (الظفار) ستارہ اسے مقدم ہر
 و کنہ اسے بزرگ
 (مظفار) بالکسر مرد و فائز المرام
 و چونہ نام مردے
 (مظفون) ہر و کہ در چشم او ناخن باشد
 (مظفر) ظفر مظفر از و برد ناخن
 را در رخسار او
 (مظفر) بالضم (ظفر) العین ناخن
 بر آورد چشم مظفر الرجل
 مجہول ناخن چشم کہ بدید مردہ

و ظفر ویدہ و عین مظفر (مرد
 پروز شد ہر او رسیدہ ظفر مثلہ
 عین منہ زبان) ای مارا کب
 (اظفار) ناخن (رو بطن پسین
 و پروزی داوای چیزے را
 (مظفر) کظم مرد ہر او رسیدہ
 ہرچ باشد پروزی و نفرت پند
 و نیز از اعلام است
 (مظفر) کظمہ اگر اندک از آن
 آن بریدہ باشد
 (ظفر) قویہ قویہ ظفر
 کرد جا مرد الظفار و نیز ظفر
 پروزی طمان و پروز منہ سخن
 و ناخن فرود بر و در چیزی و ظفر
 الله گفتن و بعد ناخن بر آمدن
 مرغ و برآوردن زمین گیاہ و چند
 انگشت کند شود و بالیدن پست
 رانا اظفار آن تا باں گردد
 (اظفر) چنگال زد و در آویخت
 ناخن خردا و اظفر المسموم
 الطائر سرگرفت چرخ مرغ را
 نیز اظفار ہر او رسیدن پروز سخن
 ظرف و ظفت با صغ زندگ
 تلخ و ناخوش چوست گراتی نزع
 و ظفنا محرک بسیاری خیال یا عقلی
 زیت
 (مظفر) کرموتی دست
 دن (ظف) قولیم اللبغ حب است
 ہر چہار پایے شتر او فرا ہم آورد
 راستظف اتادہم پروری نود
 ایشانرا
 ظلع (ظلع) با صغ شان طاعت
 و فی الفل لا یستویع حمله

ظَلُّوكَ مِنْ لَيْسَ يَحْزُنُهُ
 أَفْرَكُ بِنِجْمِ أَهْرَامِ شَانِ تُوْرَسِدِ
 مَرْمُورِ وَرَهْبِ بَيْتِ بِنِ اِقَامِ
 وَيُقَالُ اذْبَعْ ظَلْمَكَ ، بِنِ بَارِوَرِ
 خُورِ اَزْ كَارِي كِرطَاقَتِ اَنْ نُوَارِي
 زِيْرَا كِر ضِعْفِ وَنَا تُوْرَانِ سَبْتِي
 اَذِقْ عَلَيَّ ظَلْمَكَ بِنِ جَسَدِ
 بَكَارِي كُنْ كِر تُوْرَانِي وَزِيْرِي وَفِي كُنْ
 يَا تَنْ خُوْرُ وَاَقِيْلَا ذُقَا مَهْمُوْرَا اَلْوِيْلِمِ
 اَمْرُكَ اِنَا اَوْ تَكْلِفْ مَا تَطِيْبُوْرَانِ
 اَلرَّاقِي فِي سُدْمَ اِذَا كَانَ طَالِعًا يَرُوقُ
 بِنِ سِيْرَا اِي لَا اَجْمَا وَنَحْدَا كِر فِي قِيْلَا
 وَاَبْصِرْ لِقَصَاكَ عَجْرًا كِر مَرِيْنِي خَا مَوْشِ
 بَا شِ بَرِيْعِي كِر دَارِي وَاَقِيْلَا عَلَيَّ
 ظَلْمَكَ مِنْ وَقِيْتِ اِذَا كَانَ بِالْوَيْلِ
 غَيْبٌ وَاَرْدَتْ وَجْرَةٌ لثَلَاثِيْدِ كِر
 مِنْهُ يَمْنِي نِگَاهَ دَارِ وَاَتَا كُنْ وَاَوْ
 يَقَالُ اذِقْ عَلَيَّ ظَلْمَكَ بِنِ كِر اِقَاتِ
 اَمْرًا مِنْ الرُّقِيَةِ كَاَنَّهُ قَالَا اظْلَمْ وَاِيْدِي
 وَاَدَاوِيْدِي وَاِي لثَلَا اذِقْ عَلَيَّ ظَلْمَكَ
 اَنْ يَمَانَا
 (ظَلْمُ) عَرَكَةٌ تَكُ اَمِنْ جِلْمِ
 فَرِيْنِ لِبِيَارِي مَرُوْمِ يَقَالُ ظَلَمْتِ
 اَلْاَرْضَ بِاَهْلِهَا اِبْكَرِي اِي خِطَاقَتِ
 لَنْتِي ظَلَمْتِ بِنِ سَبْتِ
 (ظَلْمُ) كَسْرُوْمُ صَحْتِ مَرِيْ سَلِيْمِ
 (ظَلْمُ) سَوْرَتِيْدِي وَاَتَا مَرُوْمِ
 مَائِلِ وَاَتَا مَرُوْمِ وَتَحْتِ زُوْرُوْمِ مَذْكَرُوْمِ
 مَوْزَتِ وَاَوْ سِيْمَانِ اِيْتِ قَالَا
 اَلنَّابِغَةُ اَنْوَءُ عِدْتِ اَلْمِ يَمْنُكَ
 اَمَانَةٌ وَتَقْرُكُ عِدْتِ قَالَا وَاَوْ ظَالِمٌ
 يَا ظَلْمَةَ تَمْنُكَ مَسْأَلُكَ وَاَوْ لَانْكُمْ
 حَتَّى يَتَامَ ظَالِمٌ اَلْاِكْلَابِ اِي اِقَامِ

اَلْاِذَا اَمْدَانِ اَلْاِكْلَابِ لَانْ ظَالِمًا
 لَا يَقْدُرَانْ يَعْاَظِلْ مَعِ صَحَابَهَا
 فَيَسْتَوِي حَتَّى اِذَا اَلْمِ يَبِيْنُ غَيْرُهُ سَقَدَا
 حِيْنِيْدِي ثُمَّ نَامَ وَاَسْكَ اَزْمِنْدِ
 اَوْرُوْمِ وَاَنْ نَعْمَ خُوْرَا بِنِ اِيْرِي شِلِ
 وَاَوْ حِيْنِ شَمْعِي كُرْمِيْدِ كِر اَزْمُوْرُوْمِ
 غَاغِلِ نَشُوْرُوْمِ اِي طَالِعِ سَكِ مَادُوْمِ اَزْمِنْدِ
 مَرَكِ سَكَا اَوْ بِيْ اِقَامُوْمِ فَرَصَتِ نَمُوْمِ
 وَاَوْ مَرَكِ خُوْرَا بِنِ كُنْدِ
 (ظَلَامٌ) اَنْوَءُ بِيَارِي اِيْتِ اِسْتِ
 بَا سِي سَوْرَتِ اَزْ جِهْتِ رِيْحِ رَاهَ
 (ظَلْمُ) اَلْبَعِيْرُ ظَلْعًا بِالْفَتْحِ
 لَنْكِي سَبْتِ وَاَوْ رَفْتِيْنِ وَخَمِيْدِ
 وَظَلَمْتِ اَلْاَرْضَ بِاَهْلِهَا اِي شِلِ
 كِر وَاَوْ مَرِيْنِ بَرِ اِيْلِ خُوْرُوْمِ جِهْتِ كَثْرَتِ
 اَنْهَا وَاَوْ ظَلَمْتِ اَلْكَلْبَةَ كَثْرَتِ
 خُوْرَا شَدِيْدِ سَكِ مَرُوْمِ وَاَوْ ظَلَمَ عَرِيْنِ
 اَلْحَقِ) سِيْلِ كِر وَاَوْ حَقِ وَاَوْ مِنْهُ
 اَلْحَدِيْثِ اَعْطَى قَوْمًا اَلْحَنَافِ ظَلَمْتِ
 اِي مِيْلَمِ مِنْ اَلْحَقِ وَنَعْمَ اِيْلَانِمْ
 ظَلْمٌ وَظَلْمٌ بِالْفَتْحِ اِيْلَانِمْ
 وَاَوْ وَاَوْ اِيْلَانِمْ نَمُوْمِ كَانِي وَاَوْ وَاَوْ ظَلْمًا
 وَاَوْ بِيْرِكِ بِنِ رَايَا اِيْلَانِمْ رَفْتِ خُوْرَا
 (ظَلْمًا) وَاَوْ كِيْرَا مَاهَا نَشَا اِيْلَانِمْ اِسْتِ
 مَرِيْتِ رَا وَاَوْ مَرِيْتِ ظَلْمًا بِالْفَتْحِ
 وَاَوْ بِيْرِكِ مَرِيْنِ وَاَوْ شِلِ كِر اَزْمِنْدِ
 (ظَلْمٌ) بِيْسُوْمِ نَمُوْمِ كَانِي وَاَوْ وَاَوْ سَبْتِ
 وَاَوْ اِنْدَانِ ظَلْمُوْمِ بِالْهَمْ وَاَوْ اِظْلَانِمْ
 جَمْعِ) وَاَوْ جِهْتِ نِيَا وَاَوْ بِيْرِي وَاَوْ
 وَاَوْ رَفَا وَاَوْ جِرَا اِيْلَانِمْ وَاَوْ مَرُوْمِ
 يَقَالُ اِيْ جِدْ ظَلْمَةً اِسْتِ مَرَادُوْمِ
 وَاَوْ جِرَا كَاهِ مَرَا فِمْ يَقَالُ جِدْتِ اَلشَّاهُ
 ظَلْمًا اِي مَرِيْمِي مَوْافِقًا لَانِمْ مَرُوْمِ
 مِنْهُ وَاَوْ مَرُوْمِ اِيْلَانِمْ اِيْلَانِمْ

منه وظلمات النفس اي نزهتها
 ظلمت الكلف جاسي لمبند از آمو
 وظلم وکلف وکلف وکلف
 زار وکلف کفر حه زمين ودرشت
 کرا اثر نگيسرد و امراة ظليفة
 النفس عزيزة عند لها و نیز ظليفة
 یکی از چهار چوب کبر پالان بر سر
 و و پهلوی شتر بنبند و اطراف زیرین
 آن بزمن رسد و قشک بزمن هفت
 ظلمت کعب و ظلمات جمع و دور
 و دور و چوب و دور و چوب و چوب که
 در پائین سرد و کوه پالان است
 ظلمت محرک کامل و تمام يقال
 اخذ بظلمه و مکان ظلمت جاسي لمبند
 از آب و گل و لاسه
 (ظلمت) کاسیر بد حال خوار و جاسه
 سخت و کار و شوار و بلاسه شدید
 سختی و درشتی و بن کردن ظلمت
 بضم و بضمین جمع و ظلمت النفس اي
 نزهتها و قشک به ظلمتای بی
 مفت و بی بهار فاخر او من و ذهب
 فلان بغلامی ظلمتاً و نیز ظلمت
 تمام و کامل يقال اخذ به بظلمتیه
 و ظلمتیه اي کله
 (ظلمت) کز بر سر وضع است
 (ظلمت) کز بر سر وضع است
 (ظلمت) کز بر سر وضع است
 و درشت و سخت
 (ظلمت) کصواء سنگ سخت پلین
 برابر دراز گسترده
 (ظلمت) کصواء سنگ سخت پلین
 سنگهای تیز باشد گویا سرشت آن
 سرشت کوه است اظالم جمع
 ظلمت مظاروف آمو بر سر زده شده

رض) ظَلَمْتَ نَفْسَكَ عَنْهُ بَارِ
 داشت نفس از آن که کند یا بیار
 آنرا یا باز داشت آنرا از دست
 وظَلَمْتُ الْعَوْمَ پیروے کرد آنها را
 وظَلَمْتُ الشَّاةَ برسم زد گو سپید
 (ضن) ظَلَمْتُ أَتْرَقًا پوشید
 نا پدید کرد اثر پائے را تا پیروے
 نکند کسی اندر یا در زمین درشت
 رفت تا اثر کن

(رس) ظَلَمْتُ شَاةَ الْأَرْضِ درشت
 گردید وظَلَمْتُ عَنْهُمْ بَارِ
 از آن و نیز ظَلَمْتُ بِالْمَحْرَبِ
 سختی زندگانی
 رَا ظَلَمْتُ ظِلًّا رَا مَاءَ بَيْنَ ظَلْمَتِهِ
 (مطالفة) بر زمین درشت رفتن
 تا اثر بگیرد و نا پدید گردان اثر پائے را
 رَا ظَلَمْتُ عَلَى كَذَا تَقْلِيْقًا
 افزون نمود

ظلال (ظَلَّ) با کسر یا یقین
 ضَمٌّ اَوْ هُوَ الْفَعْلُ اَوْ هُوَ بِالْعَدَاةِ وَالْفِعْلُ
 بِالْعَتْرِ ظِلَالٌ وَظُلُومٌ وَظِلَالٌ جَمْعٌ وَ
 جَنَّتْ وَمِنْهُ وَلَا الظَّلُّ وَلَا الظُّلُّ وَ
 رَاحَتْ وَنَمَتْ وَخِيَالٌ كَرَاوِيحٌ وَ
 پیری و جز آن پیدا شود و سبب شکست
 بن عبد الملک و از جندی و استواری
 در شیه و پُرْزَه جاسد و شب یا بهره از
 شب و کالبد و شخص چینی یا پیش
 آن و اول جوانی و وظَلُّ الْقَيْظِ
 سختی گرما و وظَلُّ السَّحَابِ
 آنچه پوشد آفتاب را از ابر یا بیای
 آن و وظَلُّ
 للمعجمین کن یا ز قرب
 است چه اگر شمشیر بر سر او باشد

و ظِلُّ الْعَرْشِ رحمت خدایا
 بهشت یا سایه رحمت یا سایه طوبی
 یا سایه عرش و وظِلُّ النَّهْدَانِ رَمَب
 روز است و قَدِيمًا آفتاب غالب شد
 و وظِلُّ اللَّيْلِ تاریکی شب و
 نیز ظِلُّ) پناه يقال هُوَ فِي ظِلِّ الْفَلَكِ
 ای کفنه و نفاعیه قیل و مر الجند
 ان فی الجنة شجرة يسير الراكب
 فی ظلها مائة عام ای فی ناحتها
 و فی المثال اترکه ترک الظبی ظِلَّةً
 در حق شخصی گویند کرب یا رفور
 رسد باشد لان الظبی اذا انفرج
 لا يعود اليه ابر او پوشش اسم است

الظلال و وظِلُّ ظَلِيلٌ سایه و ایم
 یا مبالغه است و مَلَأَ عَيْطِيهِ
 بالاضافة مرغی است يقال هما
 مَلَأَا عَيْطِيَهُمَا وَمَلَأَا عَيْطِيَهُمَا
 تَكَرَّرَتْ اَخْرَجَتْ الظل على العدة
 فقلت من ملاءبات اظلالهت
 (ظَلَّة) بالفتح اقامت بجای صحت
 (ظَلَّة) بالضم سایه پوش و سایه بان
 تنگ غیر فراخ و اول ابر که سایه افکند
 و هر درخت که سایه افکند بر تو
 قوله تعالى عذاب يوم الظلة قالوا
 محنة هموم او محاباة اظلمت فلبعض
 تنه یا مستحجرین به اماننا اللهم من
 الحرا الشديد فاطبقت عليهم و
 نیز صفة مانند می است که در گرس
 و سردی بدای پناه گیر و ظلل کسر
 و ظلال با کسر جمع و و دامت
 ظَلَّةُ الظل ای مایستظل به
 (ظَلَّة) با کسر سایه بان
 (ظلل) امر که آب زیر درختستان

ظلال (ظَلَّ) با کسر یا یقین
 ضَمٌّ اَوْ هُوَ الْفَعْلُ اَوْ هُوَ بِالْعَدَاةِ وَالْفِعْلُ
 بِالْعَتْرِ ظِلَالٌ وَظُلُومٌ وَظِلَالٌ جَمْعٌ وَ
 جَنَّتْ وَمِنْهُ وَلَا الظَّلُّ وَلَا الظُّلُّ وَ
 رَاحَتْ وَنَمَتْ وَخِيَالٌ كَرَاوِيحٌ وَ
 پیری و جز آن پیدا شود و سبب شکست
 بن عبد الملک و از جندی و استواری
 در شیه و پُرْزَه جاسد و شب یا بهره از
 شب و کالبد و شخص چینی یا پیش
 آن و اول جوانی و وظَلُّ الْقَيْظِ
 سختی گرما و وظَلُّ السَّحَابِ
 آنچه پوشد آفتاب را از ابر یا بیای
 آن و وظَلُّ
 للمعجمین کن یا ز قرب
 است چه اگر شمشیر بر سر او باشد

که بر آن آفتاب نرسد
 (اَظْلَى) بالفتح شکم شکم و شکم
 سِلَّ شَرَّ ظِلِّ بِالضَّمِّ كَمِمْ شَدَّ ذَا
 و عجاج در قول خود تشكو الوحي
 من اظلي و اظلي بفتك او قام
 خوانده جهت ضرورت
 (ظلال) با کسر سایه بان و ابو ظلال
 مال بن ابی مالک تا بیی است
 و بهشت و بتان و سایه ابر و وظلال
 البحر موجهه و دریا
 (ظلاله) با کسر ابر که تنها نما یا ابر که
 ساپون بچند امانت ظلاله الاظلال مایستظل به

(ظلال) کسحاب هر آنچه که سایه افکند
 (ظلاله) کسحابه کالب
 (ظلال) کشاد و مو صغی است
 (ظلل) بالضم کشتیها
 (ظلیل) کامیر سایه دار
 (ظلیل) جاسه یا سایه یا پیوسته سایه
 و تیل یا در و سرد
 (ظلیله) کسفینه استاد نگاه آب
 در اسفل سل رود بار و مرغزار بیابان
 درخت ظل لا ظل جمع
 (ظلیلا) بالفتح موضع است
 (مظله) کسره و فتح غیر بزرگ سایه بان
 ظل نقارة یفعل مکة
 یعنی تمام روز میکند چسب و کذا
 ظل لیکه یفعل کذا سمع و الشعر
 ظلا و ظلوا و ظلت با کسر و ظلت
 و ظلت کملت اصله ظلیلت
 (اظلال) با سایه گردیدن روز
 يقال ظل یومنا کان اظیل و سایه
 افکندن درخت و جز آن و نزدیک
 آمدن کسی یعنی سایه افکندن و منفر

ظلال (ظَلَّ) با کسر یا یقین
 ضَمٌّ اَوْ هُوَ الْفَعْلُ اَوْ هُوَ بِالْعَدَاةِ وَالْفِعْلُ
 بِالْعَتْرِ ظِلَالٌ وَظُلُومٌ وَظِلَالٌ جَمْعٌ وَ
 جَنَّتْ وَمِنْهُ وَلَا الظَّلُّ وَلَا الظُّلُّ وَ
 رَاحَتْ وَنَمَتْ وَخِيَالٌ كَرَاوِيحٌ وَ
 پیری و جز آن پیدا شود و سبب شکست
 بن عبد الملک و از جندی و استواری
 در شیه و پُرْزَه جاسد و شب یا بهره از
 شب و کالبد و شخص چینی یا پیش
 آن و اول جوانی و وظَلُّ الْقَيْظِ
 سختی گرما و وظَلُّ السَّحَابِ
 آنچه پوشد آفتاب را از ابر یا بیای
 آن و وظَلُّ
 للمعجمین کن یا ز قرب
 است چه اگر شمشیر بر سر او باشد

اَظْلَكَ شَهْرًا كَذَا أَي دِيَامَكَ
 دروے آوردن بسوے کے
 (ظَلَّ بِالسُّوْطِ تَرَسَانِيْدَةً بَارِيَانَةً
 سایہ گرفتن
 اِسْتَنْظَلَ بِالظِّلِّ اِسْتِظْلَامًا اِلْحَاوِيًّا
 کر دوسری سایہ و پناہ بردبان نشست
 دَا اِسْتَنْظَلَ مِنَ الشَّيْءِ وَبِهِ
 سایہ گرفت باں و اِسْتَنْظَلَ الْكُذْمُ
 بسوچیں شاخہا سے خوشہ دار
 اِسْتَنْظَلْتُ الْعَبْرَةَ فَرَشْتُ
 چتر بناک و اِسْتَنْظَلْتُ الدَّمَّ
 رفت خون از شکم
 ظَلَمَ اِسْتَنْظَلَ بِالْبَلْعِ بَرَفٌ وَنَامَ شَمِيرٌ
 مَدَانِ اِسْتَنْظَلَ وَآبٌ دَارِيٌّ وَنَدَانٌ وَ
 صفائی دور کشیدگی آں یعنی از
 شدت سپر در استخوان زندان
 سیاہی مانند نمایان گردد همچو
 جو بر شمشیر ظلم جمع
 (ظَلَمَ) اِسْتَنْظَلَ بِمَا جَاءَ يَكْفَاهُ نَادِيًّا
 رادستم بستم کردن و مصدر
 و حقیقت بفتح است و این اسم است
 اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ
 بعضی تین شد و و ترکیب و عبادت
 خدا می بود و کف الظلم، بضم و کسبه
 (ظَلَمَةُ) بضم تاء یعنی و بضم اللام
 لغزیر و غدا ب و شدت ظلم کسر و
 ظلمات بعضی تین جمع ظلمات
 بفتح لام و سکون آں شد ابدال لغزیر
 الغية فقه لانها الخف و الخفا
 فان الظلم ظلمات قطع ملحدی
 لایصدی سہلایوم القیامة
 یقع فی نور الموضین بین ایدیم
 (ظَلَمَةُ) بکسر و الضم نا جبرہ است

از قوم مذیل است و فینیت
 فاشدوت فکسا و کانت تقول اِسْتَنْظَلَ
 لِنَيْبِهِمَا فِقِيلٌ اِقْوَدٌ مِنْ ظَلْمَةٍ
 (ظَلَمَ) محرک کالبد و کوه ظلم
 جمع و در معنی است و بقیة
 ادنی ظلم او اقل ذی ظلم ای اقل
 کل شیء او حین اِسْتَنْظَلَ الظلم او اقل
 ظلم القرب او القرب
 (ظَلَمَ) کعب رود باریت بقیة
 و گیا ہے است کہ شاخ تر و نرم
 دراز دارد
 (ظَلَمَ) کز فرس شب متصل بعد بہا
 شروع یعنی نوزد و بہتیم بیت و یکم
 والقیاس ظلم بالسکون لان الظلم
 اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ
 اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ اِسْتَنْظَلَ
 شب تاریک
 (ظالم) شکار نوح از گیاه کشاخ
 تر و نرم دراز دارد و نام مردے
 و ابوالاسود ظالم بن عمرو بن
 سفیان و کئی از کبار تابعیان است
 در جنگ صفین با علی کرم اللہ وجہہ
 و قدامہ نہاد فی عین الاحسان
 (اِظْلَمَ) کاحمد کہ ہے است بزین نبی
 سلیم و کہ ہے جہش کہ کان روئیں
 وارد و در معنی است از لظن الزر و
 کہ ہے است سیاہ از ذات صفین
 قَوْلُهُمْ لَعْنٌ عَلَيْهِ اِظْلَمَ اِسْتَنْظَلَ
 ای اِظْلَمَ مَسَا
 (ظَلَمَ) کصرا تا یکی و وسیلہ
 ظلم، شب نیک تاریک و لیل
 غلصاء شاد
 (ظَلَمَ) صاحب تاریکی اول شب تاریکی
 (ظَلَمَ) بکسر نوح از گیاه نرم شاخ
 باشد

تر و دراز و آسان و اندک از
 بر چیز و منہ نظری علی ظلمہا اِسْتَنْظَلَ
 (ظَلَمَ) شمانہ داد و داد خواہی
 (ظَلَمَ) کعبور سخت ستار
 (ظَلَمَ) کایر شتر مرغ نر ظلم
 بکسر و الضم جمع و خاک زمین
 مظلوم و دوستارہ اند و ظلم
 مولای عبداللہ بن سعد تابعی است
 و دادی است بخیر و ایچہ است مر
 عبد اللہ بن عمر بن خطاب راد اسپ
 مورخ سدوسی و اسپ فضال بن ہذیل
 شیر کہ پیش از جزرات شدن خوردہ شود
 و نیز تابعی است
 (ظَلَمَ) داد خواہی و شیر کہ پیش از
 جزرات شدن خوردہ شود و يقال
 سَفَانًا ظَلَمَةً طَيِّبَةً
 (ظَلَمَ) کزیر مو معنی است بزمین
 (ظَلَمَ) بن حطیط، محدث
 است و ظلم بن غنظہ بن مالک
 شہد است و ذو ظلم
 حوشب بن طحتمہ تابعی است
 (ظَلَمَ) کخا و بسیار تم و گیاہ
 است نرم غلخ و تر و تازہ و دراز
 (ظَلَمَ) کصیق بسیار تم
 (ظَلَمَ) بکسر اللام داد خواہی و داد
 (ظَلَمَ) کواب کارے کرہ در
 آمدن در اں معلوم شود
 (ظَلَمَ) کتم رسیدہ و شیر کہ پیش
 از جزرات شدن خوردہ شود
 (ظَلَمَ) کشت زوری است
 بیمارہ و ارض مظلومہ
 زمین کہ گاہے پیش ازیں کندہ نشہ
 باشد

ومن ظلم ظلمًا بالفتح ستم کرد
 و بنا جا بیگانه نهاد چیزی را و بیگانه
 من استرحی الذیبت فقد ظلمت
 وظلمة حقه کم کرد حق او را و قور
 تاملی و لم تظلم منه شیئا ای اشغول
 و بیحال من آسبته لبقاء فما ظلمی
 ما وضع الشبهه فی غیره و موضعیه
 وظلم الأرض کند زمین را در
 غیر جایی کند دیده و وظلم البصر
 کشت شراب به علت بیماری
 وظلم الوادی از حد زیاد شد
 آب رود بار و وظلم الوطیب پیش
 از جزرات شدن خورد شیران و
 ظلم الجار الاکان بر ماوه باردار
 جمید خرد و ظلم القوم شورانید
 قوم را شیر پیش از جزرات شدن
 ما ظلمک ان تفعل یعنی کدام
 چیز باز داشت ترا از کردن آنکاره
 ظلم الطريق میل کرد از راه
 رس ظلم ظلمًا تارک گردید
 بیوم مظلم کمن روز بسیار
 شره وین مظلم شب تاریک
 و امر مظلم کار شسته گراه
 در آمدوران معلوم نشود و شعری
 مظلم موسی سخت سیاه و نکست
 مظلم گیاه تازه و سبز که بیابانی
 زنده و نیز مظلم پیشش پای
 است نزدیک دین
 و ظلام تاریک گردیدن شب
 و تاریکی مطلق و در کشیدن
 دندان و بستم رسیدن و در تهمی
 و ظلم کس دروغ گوید

در زمین روئیده که پیش ازین باران
 نرسید آنرا
 و ظلمت بظلم نسبت کردن کسی را
 و ظلمت بالکسر ستم کردن مظالمه
 و اظلام کاجتاب ستم کشیدن و
 احتمال کردن و فيه ثلث لغات
 الشاء ظاء افاظها و الظاء و الظاء
 نحو اظلم و ادغام الظاء فی الظاء نحو
 انظلم و هو اکثر اللغات و ادغام الظاء
 فی الاصل نحو اظلم
 تظلم فلاناً حقیر تظلماً کم کرد حق
 او را و تظلم حواله کرد و ظلم را
 بر خود و تظلم منه شکایت
 نمود از ظلم او
 و تظلمت احمد گیر استم کردن
 و اظلمت ستم کشیدن و احتمال
 کردن
 ظلمی (تظلم) لازم گرفت
 سایه و تن آسانی را
 ظم و ظم (ظلم) با کسر آرزو مندی و
 مدت میان دولتت آب خوردن
 شتر و مدت میان دو بار آوردن شتران
 بر آب خوراک جمع و دشمنی
 و ظم الحیوة از وقت ولادت تا
 وقت موت و ظم ما فی من عمره
 الا قد ظم الحیوة ثم یبق منه الا
 اللبیبین لان من الذی یلبس لیس اقص
 ظم من الجواهر و اقل من اذن المسک
 و ظم (ظلم) گفت نشسته
 و ظمان (ظلم) کسری نشسته
 با کسر جمع ظمما بالضم شکر
 عن الحیاة و فی الظلم بالکسر

جمع الاظلماء من الناس و یقال
 للفرس ان فصوصه لظلمای لکنت
 برهنگی تلخ و یخند بند اے آن
 سست و فر و شسته و پر گرفت نیست
 و ظمائی (کسری) سوزن ظمان
 ظمانه مثله و درج ظمائی
 با و تند تشنه کن خلاف لقیه
 ظماءة الرجل کساجه سیت
 بر طبیعت زشت و کمی انصاف
 او نسبت بهم صحبتان خود
 و مظماو کسار مرد سخت تشنه
 و مظما کتعد جایی تشنگی را
 و مظما حقی بفتح و پای نسبت
 کشت دستی که از باران آب نمند
 خانه شقری
 و ظم ظمًا محرک و ظمما
 و ظماء تشنه گردید سخت تشنه
 تشنه و ظم الظم آند و مند
 و س گردید
 و ظلم تشنه کردن و لا غرمه
 و اسب لربها
 و ظم تشنه کردن و لا غرمه
 و اسب فریبا
 ظم مخ
 و ظم کتب و نسبت که بدی
 چار کند و درخت انجیر نیست
 و ظم کسری که با بکون می است
 مانند کتله و کتله و کاسه سیم
 را هم ساکن کنند مثل تشنه و ظم
 ظم می ظم حرکت کی ظم
 دندان و سواد الشفتین
 الفصل من صبح
 و ظم (ظلم) مرد کم خندان و زبان

یا صاحب لب گندم گون وقال
 ابو عمر والاضلی الامود ورمح
 آظنی نیزه باریک سیاه
 رظنی (ب) بالفح تاو سیاه لب
 فرموده گندم گون و چشم کم گوشت
 باریک نرزه و ساق کم گوشت دین
 دندان اندک خون بقال امرأة
 ظنیاء اللثاث وکذا اظنیاء الشفة
 والعین والساق
 رظنی کرمی کشت که از باران
 آب خورد و خواب منقی
ظان ب (ظنیب) بالکسر بیخ و
 بن دخت
رظنیة بالفهم بی که با طرف پر
 که نزدیک سوخته است پیچید
رظنیوب که صغیر که از پیشین
 ساق یا استخوان خشک ساق بدون
 استخوان ساق بیخی است در کعب
 سنان که سر نرزه در دو طرفه ظنیب
 جمع و قولهم قرع ظنابیت
 الامر یعنی خوار گردانید از زور
 کرده یا آماده جنگ گردید و در آمد
 در آمد شد
ظان م (ظنمة) محراب یک شربت
 شیر که سکا از آن گرفته باشد
ظان ان (ظنن) بالفح کمان
 یعنی طرف راجع از دو طرف اعتقاد
 هر جا زرم ظنون و اظنان جمع
 دو انت از لغات اندو است و کذا
 بدن و دانستن و الفل من نهر
 ظننتک زیدنا و قولنا تعالی ظن
 داودا علم و ایقن
رظنمة که شربت ظان کسب جمع

رظنونی که صغیر و سست کم عید
 وزن ذات شرف که بخت آن نکاح
 کند و مرد بد گمان و جاه کرده
 آب هست یا نه معلوم نباشد و جاه
 کم آب دوام که گزاره شده یا نه
 معلوم نباشد
رظنین که میر شمت کرده شده
رمظنة الشخی بکسر الظاء جاه
 گمان بدون چیزی را که در آن جا
 است مظان جمع
رظننه پیش آوردم او را بر اے
 شمت و شمت کردم
رظنه بالظاء و الظاء علی
 افتعل شمت کرد او را و منزه اول
 ابن سدرین لم یکن علی رظنی
 قد عفتان فال شاعر و لا کل من
 رظنی انا مغتب و لا کل ما یرو
 علی اقول
رظنی که گمان و من رظن
 فبدل من اخذی لثوات یا
 ر و ع رظوة بالفح مرد کول
رظوب (رظاب) عن و غوغا آغاز
 بزرگت وقت بر جستن بر ماده
رظوف (رظوف) فیهما الضمه
 (رظان) رقبته گرفت آنرا بر بیخ
 پوست کردن و و تو کتله
رظوفها و **رظانها** که شتم
 آن است
رظوفها و **رظانها** که شتم
 و نیزه آمد حالیکه دور میکرد آنرا
رظوم (رظام) آواز و غوغا لخته
رظاب و الباء اجود
رظومی که طوی اقلوا اول

گردید
ظهر (ظھر) بالفح پشت منته
 بطن مذکور آید اظھر کافس و ظهور
 و ظهران یصمما جمع و دستور
 بر شست و منہ لعی غادی ظھرا
 یعنی در آمد در شتران و در دیده و
 و یک کند و موضع است و مال سید
 و غیر چیزه جانب کوتاه موسی
 پر مرغ ظھر کن الضم جمع و منہ
 و ش سھمک بظھران و لا تر شیطان
 و راه دشت و زمین بلند و دشت
 و لفظ قرآن خلافت بطن که تاویل
 آن است و حدیث و خبر آنچه از تو
 غایب باشد و به پشت رسیدن
 چیزه و الفعل من ضرب و
 یقال عطاءه عن ظھر یبید یعنی
 بے مکافات و او را و و خفیف الظھر
 کم عیاں و یقول الظھر بیا عیاں
 و هو علی ظھر او اما در سفر
 است و اقوال الظھر از پس
 پشت آیند گان و حرب و یقال
 لا تجعل حاجتی بظھر یعنی
 فراموش کن و سوال و ایدییم ظھرا
 یعنی روان شد و بار ایشا از باران
 زمین ایشا بخلاف سال و ایدییم
 دره ا یعنی بدان شد از آب زمین
 و بجان و اصبت منک حطرا
 ظھرا یعنی رسید از تو خیر بسیار و
 و هو بظھر یعنی او سیاه دور معلوم
 ایشا است و کذا بین ظھر ایدییم
 و انکسر النون و بین اظھر هم و
 نزل بین ظھرم و ظھر ایدییم

فرو آمد پس پشت آنها و لقیته
 باین الظهیرین و بین الظهیرین
 یعنی ملاقات کردم اورا بعد دو روز یا
 سه روز و وجاء فلان ظهیر (یعنی)
 ای قوم
 (ظهیر) بالضم پس از زوال آفتاب
 و وصلوة الظهر نماز پیشین
 (ظهیر) بالضم سنگ پشت و مدد
 گار و قبیلہ مرد و میجا ذانی ظهیر
 یعنی در قوم خود آمد
 (ظهیر) بالکسر مدد گار و یار سے
 گر قوم و قبیلہ مرد و یقال فلان ظهیر
 ای شیار تیر
 (ظهیری) بالکسر پشت انداخته
 و فراموش کرده و مندا اتخذ غوه
 و راء کم ظهیراً منسوب بسوسه
 ظهر و کسره ظا از شوا و نسب و
 بوهم لحراد بن اسید الظهیری
 صحابی است و حارث بن عمر
 (ظهیری) تابعی و معانی بن
 عمر بن ظهیری ضعیف است
 در روایت حدیث و بعضی ظهیری
 شتر آماده جهت حاجت ظهاری
 مشدده جمع لا یصرن لا ن یاء
 اللثبه ثابته فی الولجد
 (ظهیر) محوکه و در پشت و الفل من
 مع
 (ظهیر) بفتحین رخت سراسه
 و قبیلہ مرد
 (ظهیر) گفت در کن پشت
 (ظاهر) پیدا خلعت باطن سخن
 که سماع از ذات صید را ده کند
 و غالب و نامی از نامهای باره

تعالی و ظاهر الروایة) آنچه
 در مسبو و جامع کبیر و جامع صغیر
 و سیر کبیر است ظاهر المذهب
 مثله و یقال هذا ظاهر عنک
 عاده ای زائل قال ابو ذویب
 عبد ما الواشون انی اجهها
 و ذلك شکاة ظاهر عنک عارها
 (ظاهرة) آب خور که آب آنرا بنیم
 روز خورد و آب خوری شتران
 در نیم روز و نیم روز یقال فلان یورد
 ابد الظاهر و چشم بیرون بسته
 و قوم و قبیلہ مرد و یقال جلاء قاتا
 فی ظاهر قده ای فی عشیره
 (ظواهر) مردم اشرف و قریش
 الظواهر) آنکه در ظاهر که فرو
 آمدندی و ظواهر الاضد
 نباتهای زمین و لبیکه با یقال
 حاجت ظهیر هو الادمی اذ یسیر یقلها
 (ظهار) کسب ظا بر زمین سنگستان
 (ظهاد) بکسر ابره جابر غلات
 (ظهار) کفراب گروه و جماعت
 جانب کوتاه سوسه پر مرغ
 (ظها رقیه) بنی از بند های شستی
 گرفتن یا آن شتر بیه است پا بخت
 انداختن بر زمین حرف را نوزعی
 از گامیدن و اوثقه الظهاریه
 بیخفت محکم بت شان اورا
 (ظهران) بالفتح و ہے است بحرین
 دکه ہے است با طراف قتان و
 رد و باره است نزدیک کرد و مینا
 میشود سوسه آن لفظ قرین گویند
 مَرَّ الظهیران
 (ظهار) کایم و در پشت رسیده

و قومی پشت از شتر و جز آن پشت
 و یاری گردونه تو تعالی بالایه
 ذلك ظهیر و العالم یجمعه لآنفسه
 و تعویلا یستوی فیها المذکر و المونث
 و اجمع کما فی قوله تعالی انار رسول
 و العالین یقال یظمیر و ناقه
 ظهیر ای قوی و محمد بن ظمیر اربلی
 و محمد بن اسمیل بن حمو سے
 محدثان اند
 (ظہیر) کسبینه گرمگاه و نمروز
 گراه و ناقه ظهیراً نا قوی
 پشت ظهیر اجمع
 (ظہیر) کز بر گروه است و
 ظهیر بن رافع صحابی و ابو ظهیر
 عبدالقہ بن فارس عمری سفیج است
 ابو عبد الرحمن سلمی را
 (ظہیر) جاسی بالارفتن
 (ظہیر) ظهیر سازه با نفع قوی
 پشت گردید و ظهیر عنده العیب
 محرومان پیدا گردید و ظهیر
 بالبعیر) آده که بیشتر اجرت
 حاجت و ظهیر بحاجتی
 فراموش کرد و حاجت مرا و ظهیر
 ظهیراً آشکارا گردید و ظهیر
 علیه با م بر آمد و ظهیر علی
 یاری نمود مرا و ظهیر به علیه
 چهره گردید بروی و ظهیر بقلان
 آشکارا کرد اورا
 (ظہیر) مظهر کمن شتر گرمی
 نیمروز رسیده و در وقت ظهیر
 آئینه و غیر مظهر خداوند سبحان
 بر پشت نفال بنو فلان مظهر
 ای ظم ظهیر

ظہار میں پختہ گردانیان
 پیچھے ترا چھتزا موسیٰ کہوں
 واکارہ کردن و مطلع و دید
 ساختن کے برادر چیرہ گردانیان
 بوقت نماز پیشین رفتن و نیم
 روز در آمدن و در انوقت شدن
 بجای و صاحب ستور شدن و از
 خواندن قرآن را بقال اظہرت
 القرآن و کذا اظہرت مکتبای
 فرآنہ علی ظہر لسانی
 مظہر) کجاست نام سے دور
 وقت ظہیرہ آید
 مظہر) کسظم قومی پشت از
 شتران و جزآن و نام جد علی الملک
 بن لریب الصمی
 نظیر) فراموش کردن بوقت
 ظہیرہ در آمدن دوران وقت شدن
 بجائے و مرد مرزن خور اننت
 علی کظہر اعی گفتن یہی بن
 ظاہر بیٹھا پشت بہ پشت
 آمد وند و یا رندی کردند
 نیز مظاہرہ) مرد مرزن خورا
 انت علی کظہر اعی گفتن ظہار
 با کسر مثلہ بقال ظاہر من امر اقمہ
 و دو جا رہم در پوشیدین
 نظاہر) یاوند شدن با ہم وہ
 پشت در آوردن از لغات اندو
 است
 نظاہر) در نیم روز بجائے شدن
 ولت علی کظہر اعی گفتن مرد
 مرزن خورا
 اظہار) کانتال فراموش نمودن
 را کسظم سرب یا دیگر وقت و از ابر

خواند کتاب را و ظاہر خواند آنرا
 قومی پشت شد و استظہر سروب
 یاری خواست از موسیٰ و نیز استظہار
 آادہ ساختن شتر را بہت حاجت
 ظمیء (ظہیاء) بالفتح مرد کول
 (ظہیاء نظییساً) آمد و ہمین
 گردانید اہ
 ظمی سے (ظاہ) حرفی است
 از حروف بجا مخض لبنت عرب
 (ظمی) کلمی انگبین
 (ظہیاء) بالفتح مشدودہ مردار و
 تاس و شکار کلمی و آمد
 اظہیان) گلستان انگبین و یا سمین
 دستی گرم و خشک است در دوم
 شقیقہ و صداع لمغنی و سوداوی
 زانفع محلل رطوبات لمغنی و ضماد
 آن کلمت زائل کند و نیز نظیان
 نیاست است کہ بہ برگ آن پوست
 پیرانیہ و یقال ان الظہیان نعلان
 من الواو اصل ظہویان فادغم و منہ
 ارض مظواة
 ارض مظیاء) یا لفتح زمین گیاہ
 میان ناک ارض مظواة بالواو
 ارض مظہر) پوست بہر سبب
 نظیان پیرانیہ است ادم مظہر و متق
 بالیاء والواو مثلہ
الکتاب الثامن فی ظہار
 ع ب ب) ع (ع ب) بالفتح پر تو
 آداب قدیجذف الاخر فیقال
 شب کلم
 (ع ب) بالکسر بار و گرانی از ہر
 باشد و متاع و تک بار و ہتا و یفتح
 از آب
 (ع ب) بالضم تریزون آستین
 (ع ب) بالضم دانہ کا کمنج یا
 تک انگور یا دخت را با درختے
 است دیگر عیب کمر و جمع و نیز

اعتبار جمع
 (ع ب) کلمہ کلیم خط واد
 بمعاذہ بالتاء مثلہ و کول کران
 تقیل الجسم فرہ اعتیاد جمع
 (معاذہ) کقعد راہ
 (معاذہ) کلنتہ و حیض
 (ع ب) المتاع) آادہ کرد
 رخت را و کذا عباد الاکثر و عباد
 لکیش) ساخت سامان شکر
 و عبا المظیب) میخت بوسے خوش
 و ساخت از اہ و ما عبا یہ
 داشت سے را و منہ قولہ تعالی
 قل ما یعبو بکم ای ای ابالی بکم
 ای بعدایکم و ما عبا یہ
 ای ما اضع
 (ع ب) آادہ و ساخت کردن سامان
 شکر را تعبی مثلہ
 (اعتیاء) در آگدن
 ع ب ب) ع ب) بالفتح آب خوردن
 یا جر و خوردن آن یا پی در پی خوردن
 و بدان خوردن آب از جوسے و فی
 الحدیث الکبیر من العب الحام
 شرب الماء عبا کما تعب الذوات
 و آواز کردن و لودت آب گرفتن
 در جاہ و در از و انہرہ شدن گیاہ
 و الفعل من تعب و عبت الشمس)
 و یخفف بر تو خورشید
 (ع ب) بالفتح یک نشیدنی
 از آب
 (ع ب) بالضم تریزون آستین
 (ع ب) بالضم دانہ کا کمنج یا
 تک انگور یا دخت را با درختے
 است دیگر عیب کمر و جمع و نیز

(ذو عجب) وادی است
 (عجب) بضم تین آب جہاں
 ریزاں
 (عجبیہ) یا نعم والکب بزرگ
 منشی و خوش و ناز و نہ عجبیہ
 الجاہلیہ تا ای نحو تھا
 (اعتب) مرد نیاز مند و درشت بینی
 (عجاب) کذاب برگ خرماتو جیم
 بزرگ بسیار آب و پرمی آب بسیار
 آن بالا بر آمدن آب یا موج میں اول
 و اعلائی بر چیز سے و نام اسپ مالک
 بن زبرہ یا صواب آن عتاب بنون است
 (قولہم اذا صابت الظباء الماء
 فلا عتاب وان کم نصیبہ فلا ابا)
 در رعایت اعتدال و ترک حرص و
 آزاستمال کنند و جدتہ لہم
 (عجب) و ان لم تجدہم تہا بطیبتہ و
 (بنو عتاب) کثرت و تمیلہ است از
 عرب شہو الا انہم خالطوا قاریں
 حتی عبت حیلہم فی العرات
 (عجبیہ) کیفیت چیزیت شیریں
 بر شکل صنغ کا از درخت عرفظ برآید
 و در وہ شہو یا صنغ یا شیراں است
 و صنغ رفیز و چرا گاہ شتر از
 شورہ دیاہ در زمین پست
 (عجبی) اگر بے زنی کہ فرزندش
 نمیرد
 (عجبویہ) کیفور اسپ تیز رو و راز
 بالایا اسپ نیکو و نرم و درویدن یا
 اسپ کہ در تنگ و روش پاسے دور
 دور اندازد و جو سے کہ آب درو سے
 تیز رود و نہر بسیار آب و ابر و نیز اسپ
 اندر زبج ابن زیاد و نعمان بن منذر

و انجلیج بن قاسطرا
 (عجب) بالفتح نازکی و نازگی جوانی
 و جوان پز گوشت و جامہ وسیع و فراخ
 و چادر باریک و نازک از پشم شتر
 و تہی است و نام مردے و بجانہ و مرد
 بلند بالا درنگ و ککو کو سے
 (عجبیہ) پشم گو سپند مرغ رنگ
 و نام مادر و زنی شاعر
 (عجاب) بالفتح مرد و راز بالا و نیز
 عجباب فراخ گلے بزرگ شکم
 تمام اندام نیکو درشت
 (عجاب) کلابہ آبے است مرقس
 بن تعبیرا
 (عجب) کجذب بیاری آب و
 رود باریت و گیاہیت
 (عجب) عجبیہ شکت
 خورد و گرخت
 (عجب) کجذب بلک کر دم اورا
 (معاب) برود کردن در غر و فزونی
 عجلب بالکسر شد
 (عجب التیید) تہید و خوردن
 بنید
 (عجب) کجفرا و در کوه
 (عجبان) بن زاہر بن مراد جد تہا
 بن عامرست
 (عجبیہ) کامیر نوع از ریحان
 (عجبیہ) کیفیت پیو و طعمے
 است کہ در اں بجائے گوشت بلخ
 اندازند و قیل از آرد و روغن و
 خرا و امیسزین نسب لقال
 فلان عجبیہ یعنی در نسب او امیزش
 و خلط است و عجبیہ الناس
 مردم از ہر جنس در ایختہ

و جو و گندم در آسختہ منجاء
 فلان عجبیہ کجفرا و عاویہ یعنی
 جو و گندم در آسختہ و دی اللؤلؤ
 الخقم عجبیہ و احداً و کجیلہ
 واحداً و قدمی ب ک ل
 (عجبیہ) ککیت بسیار بازی
 کنندہ
 (عجب) عجب عجباً محسرت
 بازی کردہ و عجبیہ بالفتح کجبار
 بازی کردن
 (عجب) عجب عجباً آمیخت
 و عیبہ ساخت
 ع ب ث (عجب) کسفر جل
 کام مردے
 (عجب) بالفتح و ضم التاء و قحما
 گیاہیت خوشبو مسحوقہ ان
 عجب عجب و لغتہ المرأہ استخفا و
 عجب عجبیہ ان بضم التاء و قحما
 مثلہ و نیز عجبان کار و شوار و
 فتنہ و مکروہ و بفتح التاء درختی است
 بسیار خار کہ زود با سے نیابد
 ازاں ہر کار خار سے رسد در امر شد
 بدل مثل زمند
 (عجب) ماہ در کوه ہے است کا ز
 رضم بنیخ میرود
 ع ب ث م (عجب) کجفرا نام
 مردے
 ع ب ج (عجب) محو کہ دشمن
 رو سے فرومایہ کہ ہر چہ گوید یا ہمارو
 و باک پاس آن محو و بے غیر
 ع ب ج (عجب) کسفر جل
 سطر درشت
 ع ب و (عجب) بالفتح بندہ

ظلال حمز مردم عبیدون
 وعبید انعبید کافس
 وعباد وعبدان بالفنم ویاکسرو
 عبیدان کعبان معبده کشینه
 وعباید وعبیاء بکسرتین مشدوه
 الدال ممدودا وعبده مقصورا و
 عبید بضمین وعبید کنس و
 مقبوه وکذبح آغاید جمع الجمع و
 گیا ہے است خوشبوی وپیکان کوتاہ ہیں
 وکو ہے است مرضی اسدرا وکو ہی است
 وگرد مو منے است در بلاد طے و طرفة
 بن العبید شاعری است وعبید
 ذوالا و عار کمل از لکوک حمیر
 عبید بن منسوب است بعبید
 القیس یقال عبید بنی ایما اولک
 العبدری والعبثی منسوبان الی
 عبد دار وعبد النفس
 (عبیدان) مشنی عبد اللہ بن قشیر
 اظہر پسر تثنی و عبد اللہ بن سلم
 بن لقیث و ان سلمت خیر است
 کتبخان د ہے است بمر و ازال وہ
 است عبید الحمید بن عبد الرحمن
 بطو القاسم نما ہر زاده و نام مردے
 کہ نہ برہ از حفر لوست
 عبید قیلیم بالفن مشدوه الیاء
 بند کے و دار لیم عبید لومے
 از در اہم جید وارح
 عبید بن الطیب بالفن
 مردے است و نیز عبید ق نام
 زنی
 (عبید) بالترکیب فرسہ و کر
 سخت و عار و شیبانی و نام است
 نفس قاز و ابا و انکار و الفعل من

سج فی الکل
 (عبید) محرکة توانائی و فر ہے
 وزندگانی و سنگ خوشبوی سا
 ونگ و عار و منضوب علیہ و ابو
 علقمہ عبید بن عبید (شاعر
 یمنے است
 (عبید) بالفن نام مردے
 (عبید) کمضند بندہ کن است
 یا ضرورت قال الفراء
 (عبید) گفتف مرد بانگ و عار
 (عبید) کہ ہے است و مرد بانگ
 و عار قیل و منہ قول تعالیٰ ان کلن
 للرحمن ولد فلما اول للعبیدین
 اول لانفین من عبادہ ولہ ولد و
 عابدین عمر بن مخزوم از اولاد او است
 عبد اللہ بن سائب عابدی صحابی
 و عبد اللہ بن شیب عابدی
 محدث
 (عبید) کا حمد نام مردے
 در عباد بالفن و کیتر سید ہاے
 پر آگندہ از عرب کہ مغزہ بر نصر نیت
 جمع شدند عبادی منسوب
 بوے و بالکسر سندہ لغت نثر ہے
 و قول تعالیٰ فاذ خلوا فی عبادی
 اے فی غربی و بالفن نام مردے
 (عبادۃ) بالکسر پستش و بندگی
 عبودۃ و عبودیۃ مثلہ و الفعل
 من فہا و فو طم عبودت یدہ اؤ ذیہ
 یمنے در غلامندہ شدم برازیت
 (عبید) کنزوب نام مردے
 (عبادۃ) بن المصامت بالفن
 التخصیف صحابی است
 (عبید) کا میر نام مردے و عبید

بن الابرص شاعری است از بنی سہد
 (ام عبید) کسینتہ و ہے است
 نزدیک واسطہ و در ان وہ است قبر
 سید محمد زانی و نیز عبید ق نام زنی
 (عبید قان) عبید بن معاویہ بن
 قشیر و عبید بن عمرو بن معاویہ
 (عبید) کزیرا ہے است مر
 عباس بن مرواس را و نام مردے
 و عبید اللہ بن عمر بن الخطاب و جبک اصغیر بن
 معاویہ کشته شد و دلیل روایت دلا
 معاع عہ صلوات اللہ علیہم و
 عبید اللہ بن معاویہ در صحبت او
 اختلاف است و بنو العبید
 بلنی عبید بن کنذلی منسوب بوے
 و ام عبید دشت خالی و دیران یا
 بیابان کہ باران زرسیدہ شد آنرا
 (عبید الن) مشنی رود پارسی است
 (عبید) کہنیت ہزار خانہ
 شکنبہ و ابو عبید بن الجراح
 صحابے است از عشرہ مبشرہ و نامش
 عامر بن عبید اللہ بن الجراح
 منسوب بوے جا
 (عبود) کنزور مردے است بیا
 خواب کہ بخت سال در حاکمے نیم
 کشی خود در خواب بود و نے حدیث
 معقل ان اول النابین خولا الجنۃ
 عبداً اسود یقال لعبود و ذلک ان
 اللہ تعالیٰ بعث نبیا الی اہل قریبہ
 فلم یؤمن بہ احد الا ذلک الاسود
 و ان قومہ احتفروا لہ بئرا فصارت
 فیہا و اطمقوا عبیدۃ صخرۃ عظیمۃ
 و کان ذلک الاسود ینخرج فیحطب
 فیسبح الحطب ویشتری بہ طعاما و

شرباً ثم يأتي تلك الحضرة ويعني
 الله عز وجل على تلك الصخرة
 فيرفعها ويؤدي اليه ذلك الطعام
 والشراب ان الاسود احتطبه ما
 ثم جلس ليسترج فضرب فيه شقه
 الا يتر نام سبع سنين ثم حث من
 نومته وهو لا يرى الا انه قام ساعة
 من نهار فاحتمل خرمته فاتي القرية
 فباع حنبله ثم اتى الى الحضرة فنه
 يجد النبي فيها وقد كان القيوم
 فيه فاخرجوه فكان يسأل عن الامم
 فيقولون لا ندرى اكن هو فوضب
 به المثل لمن نام طو + ونيز عبود
 موضعي است و كوه + و ابن عبود
 محدث است

عباود (كطاوس شهي است
 نردك قدس

عباد (كشاد نام مروے + ونيز
 عباد بن بشر عباد بن شرجيل
 وعباد بن المطلب از صحابيان اند
 عبادة) بالفتح و تشديد الباء
 دخترے است و مخنث + ونيز از
 اسماء مردان است

عبادتي (تشديد الباء و الياد و ہے
 است بخرخ
 عبادان) تشديد الباء و جزيره است
 محاط بدوشنبه و جلد که در بحر فارس
 ميرزند

عبدان) بالضم و التخفيف و اوى
 است
 عبداً) بالفتح تشديد است
 ملك بين ازا عبود بن سلك
 عبدان) محركاته است بين

عبايد) كصاير بلاد واحد من نفلها
 گروه باس مردم و گروه درگذشته
 و پريشان و متفرق شده و دونه
 برسوسه يقال صاوا الققوم
 عبايد و عبايد اے متفرقين
 و پشتها و راے دور عباويد مثله
 في الكل و النسبة اليهم عباويد
 قال سيبويه لانه لا واحد له
 و واحد في القياس على فعلول
 او فعليل او فعللاي نيز عباويد
 موضعي است + و گویند مس را كيا
 عباويدة) يعني الجور خور و رفت
 (عبايد) با كسر نام مروے
 (عبايد) بن عباس و ابن عمرو ابن
 زبير و ابن عمرو ابن العاص اند و بن

عبايد) بالفتح نام مروے معبد
 بضم الباء مثله

عبيد) كسيريل و كلند
 العبدي) بنده گرفت مرا + و
 اعبدني فلان فلاناً) ملك مے
 گروه انيد مرا + و اعبد القوم
 بالرجل نروند او را + و اعبدوا
 فراهم آيدند و عبتع شدند + و

عبيدبير) مجهول لاف و ماند در راه
 از مانده گردیدن را حد يا ملك شد
 (معبد) كسظم نرم و خوار و گرامی
 داشته شده از لغات اخداد است

عبيد) بفتح زده شده و تميز شهوت تركش
 و شرے كراثر و علم و آب ندارد و شتر
 قطران مالیده و نيز شتر رام + و طرف
 معبد) راه كوفته و پاس سپر کرده
 معبدة) كسظمه كشتي قير مالیده

عبيد تعبيد) رسيد و گنجيت + و
 ما عبداً ز قتل) ديرے نكرد
 و كار + و نيز تعبيد) به بندگی
 گرفتن و رام كردن و خوار داشتن و
 گرامی داشتن از لغات اخداد است
 اعبياد) بنده كردن و به بندگی
 گرفتن

تعبيد تعبيد) پرستش نمودن و اى
 را + و تعبيد البعير) سرگشي نمود
 شتر + و تعبيد البعير) براند شتر را
 چن اكر عاجز و مانده گردويد + و تعبيد
 فلاناً) بنده خود ساخت او را + و
 تعبد فلاناً) اى تكلف في العبادة
 است و تعباد) به بندگی گرفتن و مانند
 بنده گردانيدن

عب و ر (عبد) بالفتح و تشديد
 الياد منسوب بسوى نبي عبد النار + و
 همچنين عبقري و عبقري منسوب بعد القيس
 و عبد الشمس

عب و س (عبد) كسمنه
 و يفتح از اعلام است و يقال السين
 زائدة

عب و ك (عبد) ك
 اعلام است

عب و ل (عبد) بالفتح
 نام حضرت و بنده مملوك خلافت
 حمد قيل الام زائدة + و عبدا
 بن حنظله) معروف بناس شريف
 قوم است و مرند محازبي و حكم كوفه
 سپران قنبل شاعران اند

عبادلة) جمع از اصحاب نبي
 صلى الله عليه وسلم و وصد و بيت
 كس اند از مطلق چهار كس مراد باشد

عبد اللہ بن عباس و عبد اللہ بن عمرو و عبد اللہ بن عمرو بن العاص + و بعضی عبد اللہ بن مسعود اسم از عبا و کثرت شمارند
ع ب ر (عکس) بالفصحی است میان حضرت و مارب (عکس) بالفصحی بیان و تفسیر اسم است تعبیر او مرثک در چشم یا تر و گریه در سینہ یا اندوه بے گریه عباوات بالتحریک و عبا کعب جمع و نیز عباة اشک ریختن و الفعل من سمع يقال عبايت العين عبايت اشک بپوشیدن و اندوه گمین شدن (عبا) بضم قبیله است وزن بے فرزند وزن فرزند مرده و ابر سخت روان و عتاب و گرمی چشم و سیاری از بر چیزه و عبا النهس و بفتح کرد جوی و اکسبت عبا تجقار با یک سال فرزند ناکرده
 (عباة الوادی) بالضم و بفتح کرد وادی و ناحیہ آن و كذلك عباة النهر و بالضم گرمی چشم و بیکرک و بسیار از هر چیزه و کرده و نیز عباة بالضم مهره است کان بلیبها ربيعة بن جریس فلقب بالعبرة (عبا) بالکسر از عربی قرات تا بری عرب و قبیلہ است و عباة الوادی کنار رود بار و بنات عبا دروغ و باطل و مجلس عبا مجلس بسیار اهل (عبا) بالکسر شکفت و پند عبا جمع و بیمنه صحف موسی کانت

عبار و قال الله تعالی ان فی ذلك لعبرة لاولی الالباب (عبار) حرکت اعتبار و منه و منهم اللهم اجعلنا من عبید الدنیا و لا یتبرها یعنی بگذر و ازاں و اعتباری نهند آزاره و نیز عبا (گرے چشم و دابو العبا) یہودہ گوی فوس کنندہ ابو عبادة حرکت مثلہ و یوم العباة روزی است مرعبازا رفاقة عبا اشقابا مثلثة ناکه قوی که قطع کند بر زمین کہ بگذر و ناکه پوتہ در سفر سیوی قیہ المذکر و الموشک والواحد و الجمع و رجل عبا اسفار کذلک (رجل عبا) گفت مرد با اشک (امراة عبادة) کفر حه زن با اشک (عبادی) بالفصحی و تشدید التخصیص کنار با ساق کہ پلب جو سے رویه و نیز بعض کنار بے ساق است (عبادی) بالکسر منسوب بالفت جوداں عبا فی مثلہ (رجل عبان) کسکان مرد با اشک و نیز عباوان موضع است (امراة عبوی) زن با اشک عباوی جمع و عین عبوی چشم پیر اشک (عبا) صاحب اشک يقال رجل عابروا امرأة عابرا ايضا عابرو سینل را بگذر و مسافر (لغة عابرة) لغت جائز و روان (عبا) کما جابن شالخ از لغت بن مسام بن نوح علیه السلام و قال بن عابرا عبا مسد بن

عنان است (عوجیر) کوبه زخم پلنگ (عبود) کعبور بره گو سپند عبایز جمع و وقتنه ناکرده عبور جمع و الی تعری العبود) ام ستاره که بعد جزا بر آید (قوم عبایز) کاسیر کرده بسیار اهل وز عفران یا بوسه خوش یا ز عفران آمیخته و وهم عبایز تیر سیاه تا پیراسته و تیر بسیار پر (عباوی) بالفصحی و القصد ہے است نزدیک نروان (عباوی) گیا ہے است (عبا) کما جابن شختر نر توانا که از بر زمین گذر و همیشه سفر کند (معبر) بالفصحی جائے گذر از کرانه دیبا و جزاں و شہریت بکنار دیباے مند (معبر) بالکسر کشتی دپل و آنچه بدیاں از دیبا و جزاں گذرند (معباوی) چو بهائے کشتی که باں لشکر کشتی بندند (بن) عباة الربا عبا و عباة (بیان که در خواب را و خبر واد از مال کاره و عباة کلام عباة) تفسیر کرد سخن را و عباة القصر (عبا و عبوا) در گذشت از آب و جو سے و عباة القوم) مردند و در گذشتند و عباة السبیل (عباة) کما جابن شختر راه ط و عباة عبا (جاری گردید اشک و اندوه گمین شد و عباة الکبش) یکسال فرزند ناکرده گذشت قحار را

وَعَبْرَةُ الْمَاءِ بِأَنْ دُرُغَتْ مِنْ
 آب + وَعَبْرُ الْمَتَاعِ وَالذَّرَاهِمِ
 تامل نمود در کسیت و ماہیت آن
 + وَعَبْرُ الْكِتَابِ باندیش خواند
 نام را بے آواز
 (دین ص) عَبْرُ الطَّبِيبِ زجر کرد مرغ
 را
 (جمل معبر) کس کم شتر سیا
 چشم و لا نقل اعترت + و مہم معبر
 تیر بیا - پونا پیراسته + و غلام
 معبر) کوبک مرہق نمٹنا کر وہ
 (جاریہ معبرۃ) مکرمت و خست
 ختمہ ناکر وہ دست ترا دہ کر سہ
 سال نراید و این ایام سخت گذشتہ
 باشد برو سے + و شاة معبرۃ گو سپند
 فرینا کر وہ + و قدیم یا ابن المعبرۃ
 دست نام است مرغ با نرانی را کہ
 مہترۃ زینک از کس او آب مانند ہم
 جاری باشد
 (اعبار) یک سال خریز ناکر وہ
 ماندن گو سفد شاة معبرۃ
 منہ
 (معبر) کسٹم کو ہے است بہ بنا
 (توس معبرۃ) کمان تمام و خوب
 (عبیر الرویا تعبیرا) بیان نمود
 خواب را و انکاہ کرد از انجام کار
 (و عبیر طلاء و گذشت از آب و گذریند
 (و عبیر و نمائی نقیہ) بیان نمود آنچه
 و ردول بود (و عبیر عنبر) استغفار
 نمود غیر سے پس بیان کرد از وہ +
 عبیرہ) نمود اورا گرمی چشم +
 (و عبیرہ الکر) خوار شد کار برو سے
 (و عبیر الکتاب) باندیش خواند نامہ

را بی آزارہ و عبیرت بیکاک گردانیدم
 اورا + و نیز تعبیر سخن از کسی یا از
 از دل خود گفتن يقال عبیر عنہ
 و بیکبار سخنیدن مردم بعد از اس
 کہ بتفاریق سخیدہ باشد و پیودن
 گندم و مانند آن
 (اعتبار) شکفت نمود و پند گرفت
 + و نیز کی را بدگیر سے قیاس کرد يقال
 اعتبار الصاحب بالصاحب
 و منہ حدیث ابن سیرین
 انی اعتبار الحدیث یعنی بعلمی و با
 علی الحدیث و یعتبر بہ کما یعتبر ہا
 بالفقران فی ناولیلہا مثل ان یعتبر
 الغراب بالفاسق والضلوع بالمرآة
 امرأة مستخبرة او یفتح الباء زن
 کہ بہرۃ خود از شوی گیری
 (استنبیحیا) جاری گردیدن اشک
 راند و ہنناک شدن و خواب گزاردن
 بر کتے جست تدبیر کردن و سے
 ع ب ر ب (عبیر) بالفتح تم
 کہ نوع از بردخت ترش است کہ
 بر طام اندازند
 عبیر ب مثلہ مقوسی اختا سے حارہ
 و قابض و رافع سفرا
 (و عبیر بینه) و یک کرد اس تم
 انداختہ باشد +
 ع ب ر و (جاریہ عبیر) کسٹم
 دختر سپ رنگ تازہ بدن نازک و
 لزان انزام جاریہ عسب
 کعلبط و علبطۃ و علابط
 مثلہ و عشب عبود
 گیاه باریک و ہویکارہ
 (عصن عبود) کسٹم شایع زم

و نازک عصن عبود) انضم خلا
 و ششم عبود پر جنبان و لزان
 ع ب س (عبس) بالفتح گیاہ
 است بغاری شاپاک یا سبزو
 بصر لوف نامند کہ ہے است آبی
 ست بجدد یا ربی اسد و محلاست
 بکوفہ و عبس بن بھص بن رشا
 پدر قبیلہ است از خیس غیلان و نیز
 قبیلہ است ہمین از قضاخ از اولاد
 عبس بن خولان
 (عبس) محرکہ سر کہین و شک و جفا
 خشک شدہ بر ذنب ستور و خشک شدن
 آن و الفل من سح + و علقۃ بن
 عبس) احد الستۃ الذین
 و گو اعفان رضی اللہ عنہ + و نیز
 (عبس) خشک شدن کرم بردست مانند
 و الفل من سح
 (عبس و بن عبس) صحابی است
 (عابس) ترش روی و شمیر عبید
 الرحمن بن سلیم کلبی و شمیر بنیہ + و نیز
 (عابس) مولا سے حو بلط بن
 عبد الغزی و عابس بن ریح و
 (عابس) ابن عبس یا آن عبس آن
 عابس است صحابی اند
 (عابس) کج ہر نام ناقہ بسیار شمیر
 (عابس) بالفتح کج ردل جماعت
 بسیار
 (عبوس) کعبور شمیر بنیہ + و یوم
 (عبوس) روز بدکہ از ان می ترش شود
 (عبس بن بھص) کزیر
 عبس بن میمون محدثان اند
 و عبس بن ہشام شیخ است مر
 شیورا

<p>باوزمین را وگندل جانے ناکندہ دور و غ گفتن ہے سبب بہانہ دور صحت و تندرستی مروں جوان و دریدہ و کفایتہ شدن پوست</p>	<p>(عَبِيْطَةُ) بِالضَّمِّ تَارِيحٌ وَتَرِيحٌ (عَبُوْبِيْطَةُ) بِالْفَتْحِ وَابِيْهِ وَبِلَاوٍ وَبِأُجْيَا (عَبِيْطُ) كَالْمِيْرِ شَرَفِيْهِ وَجَوَانٌ كَرِيْبِيْ عِلْتِ وَبِيَارِي كَسْتُهُ بِاشْدَاثِزَا عَبِيْطَةُ</p>	<p>(عَبَّاسٌ) كَشْدَاوٍ شِيْرٍ بِشِيْهِ بِالْوَفْعِلِ الْعَبَّاسُ بْنُ عَبْدِ الْمَطْلِبِ عَمُّ آخِ الْحَزْرَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَبَّاسُ بْنُ مَرْوَانَ أَزْ صَحَابِيَّانِ وَعَبَّاسُ بْنُ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ</p>
<p>ع ب ق (عَبِيْقُ) بِالضَّمِّ سختی و نام عبد البی اسحاق اسمیل بن عمر عقیقہ محدث</p>	<p>مَوْنُثٌ عَبِيْطٌ كَكَتْبٍ وَعَبِيْطٌ بِالْمُرْجَمِ ع. وَلَحْمٌ عَبِيْطِيٌّ كَوَشْتِ تَارِيْحِ عَبِيْطُ فِرْزَعْفَرَانَ عَبِيْطٌ كَذَلِكَ وَفَوْبٌ عَبِيْطٌ جَانَةٌ نَوْدِيْدَةٌ</p>	<p>أَزْ صَحَابِيَّانِ (عَبَّاسِيَّةٌ) تَشْدِيْدُ الْبَاءِ وَالْيَاوِيَّةِ أَسْتُ بَنِي الْمَلِكِ وَشَهْرٌ أَسْتُ بَهْرُ بَنِي سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ أَسْتُ بَنِي سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ وَدُوْبٌ أَسْتُ قَرِيْبٌ طَائِفٌ</p>
<p>(عَبِيْقَةُ) بِمُحْرَاةٍ جَرِيْشٌ رُوْعِيْنٌ در مشک يقال مائى الفيض من عبيقة ای شی من مهن</p>	<p>(عَبِيْقَةُ) بِمُحْرَاةٍ جَرِيْشٌ رُوْعِيْنٌ وَفَوْبٌ مَعْبُوْبِيٌّ ثُوْبٌ مَبِيْطٌ أَسْتُ (عَبِيْقَةُ) بِمُحْرَاةٍ جَرِيْشٌ رُوْعِيْنٌ بِالْفَتْحِ بِيْ عِلْتِ كَشْتِ ذَبِيْحٍ بِرُكُوْشِ دِجْوَانَ رَاهٍ وَعَبِيْطُ فُلَانٌ بِنَهَائِ</p>	<p>(عَبَّاسِيَّةٌ) كَبْتُوْرٌ مَوْصُوْنَةٌ أَسْتُ رَضٌ (عَبَّاسِيَّةٌ) وَجَعْلُهُ عَبَّاسِيٌّ عَبَّاسِيٌّ (عَبَّاسِيٌّ) تَرِيْحٌ كَرُوْرٌ رَاهٍ رَاهٍ (عَبَّاسِيٌّ) عَصَبٌ نَاكُ شِدْنَ سَتُوْرٌ تَقْيِيْسٌ تَمَرٌ رُوْعِيْنٌ كَرُوْنٌ شِدْنَ مَسْأَلَةٌ</p>
<p>(عَبَّاقِيَّةٌ) مَرْدُ مَكَارٍ وَنِيْكَ زِيْرِكٌ وَبَلَا يُقَالُ يَدُهُ تَتِيْنٌ عَبَّاقِيَّةٌ یعنے اثر رخسے در بہترین جائی روی باقی ست و در نخست ست خار دار و دزد سخت و زوندہ و مکار</p>	<p>وَعَابٌ كَرُوْدِيَّةٌ وَعَبِيْطَةُ الرِّيْحِ وَجَعْلُهُ الْأَدْمِيْنُ رَنْدِيْدٌ بِأَدْرُوْعِيْنِ زَمِيْنِ رَاهٍ وَعَبِيْطُ الْأَرْضِ كَنْدِيْدِيَّةٌ جَائِي نَاكَنْدَةٌ رَاهٍ وَعَبِيْطُ عَلِيٍّ كَالْكَذِبِ دُورٌ غُ بَرِيْتٌ بَرِيْنٌ بِيْ سَبَبِ بَهَانَةٍ وَعَبِيْطُ نَفْسِهِ فِي الْحَرْبِ</p>	<p>(تَقْيِيْسٌ) تَمَرٌ رُوْعِيْنٌ كَرُوْنٌ شِدْنَ ع ب س (عَبَّاسِيٌّ) بِالْفَتْحِ ضَمُّ الْعَيْنِ شَرَفٌ قَوِيٌّ وَتَجَرُّوْرٌ عَبَّاسِيٌّ كَعَبَّاسِيٌّ</p>
<p>(عَبَّاقِيَّةٌ) حِيْرٌ لَازِمٌ شیء له عَبَّاقِيَّةٌ یعنی آن را اثرے است باقی و واقف لها عَبَّاقِيَّةٌ یعنے فار و ننگ است اورا</p>	<p>بِيْ سَبَبِ لِيْ بِأَكَاثِرِ الْفَرْغِ خُوْرًا جَمْعٌ وَعَبِيْطُ السَّرَابِ بِرَأْسِ عِلْتِ خَاكٌ رَاهٍ وَعَبِيْطُ الْعَرَسِ تَأْتِ اسْتِ چِنْدَاں كَرُوْعُقٌ آوَرُوْ (عَبَّاقِيَّةٌ) حِيْرٌ لَازِمٌ سَبَبٌ لِيْ بِأَكَاثِرِ الْفَرْغِ خُوْرًا</p>	<p>ع ب س (عَبَّاسِيٌّ) بِالْفَتْحِ نِيْكُوِيٌّ وَصَوْرٌ بَعْدَ الْخَنْتَانِ عَبَّاسِيٌّ لِلصَّبِيِّ أَيْ صِلَاحٌ فَأَعْبَسَ وَدَكُوْلِيٌّ وَكَنْدَمِيٌّ وَبِيْرِكٌ (عَبَّاسِيَّةٌ) بِالْفَتْحِ وَالتَّوْحِيْدِ كَسْتِيٌّ غَلِيْتٌ بِعَالٍ جَدُّ عَيْشَةٍ أَوْ غَلِيْتٌ (عَبَّاسِيَّةٌ) بِأَشْدَادِ كَرُوْنٌ كُوْرِكٌ وَصَوْرٌ نَمُوْنٌ</p>
<p>(عَبَّاقِيَّةٌ) زَنْ بَدُوْعِيٌّ رَعَابٌ مَبْنِيٌّ وَعَبَّاقِيَّةٌ عَقَابٌ تِيْرٌ جِيْكَالٌ عَقَابٌ عَقْبَانَةٌ بِقَدِيْمِ قَانِ بَرُوْنِ مَثَلٌ</p>	<p>دَرِيْبِيَّانَةٌ نُوْدُوْرِسْتٌ رَاهٍ عَبَّاقِيَّةٌ حِيْرٌ لَازِمٌ وَعَبَّاقِيَّةٌ دَاهِيٌّ الْمَلَّجِلُ بِيْ سُوْجِبِ سِيْدَاوَرَا بِلَاوٍ وَعَبَّاقِيَّةٌ</p>	<p>ع ب س (عَبَّاسِيٌّ) بِالْفَتْحِ ع ب س (عَبَّاسِيٌّ) بِالْفَتْحِ جَوَانٌ مَسِيحٌ وَتَنْهِيْتٌ مَرْفَعٌ أَلْمِيْدِيْنُ فَصَلَتْ مِّنْ لَمِيْقَتِ عَبَّاقِيَّةٌ يَمِيْتُ مَرْتَا بِالْمَوْتِ كَأَسْمَاءِ الْمَرْءِ ذَائِعَةٌ</p>
<p>(عَبَّاقِيَّةٌ) مَرْدُ كِيْمِيَّةٍ بِأَتُوْرِكِ (س) عَبَّاقِيَّةٌ الطَّيْبُ عَبَّاقِيَّةٌ مَرْدُ وَعَبَّاقِيَّةٌ وَعَبَّاقِيَّةٌ بِالْفَتْحِ والتَّخْفِيْفِ حَفِيْدٌ بُوْعِيٌّ بِرُكُوْشِ وَفَوْبٌ بُوْعِيٌّ شِدْنَ وَبِيْرِكٌ بِالْمَكَانِ</p>	<p>الْمَنْبِيَّةُ بِيْ عِلْتِ دِجْوَانَ كَشْتِ أَوْرَا بِالْمَنْبِيَّةِ الْمَوْتِ مَسِيْدٌ أَوْرَا بِيْرِكٌ دِجْوَانِيٌّ وَصَحْتٌ (عَبَّاقِيَّةٌ) كَشْتِ ذَبِيْحٍ بِرُكُوْشِ رَاهٍ مَثَلٌ شِدْنَ وَفَوْبٌ مَشِيْدِيْنٌ</p>	<p>ع ب س (عَبَّاسِيٌّ) بِالْفَتْحِ ع ب س (عَبَّاسِيٌّ) بِالْفَتْحِ جَوَانٌ مَسِيحٌ وَتَنْهِيْتٌ مَرْفَعٌ أَلْمِيْدِيْنُ فَصَلَتْ مِّنْ لَمِيْقَتِ عَبَّاقِيَّةٌ يَمِيْتُ مَرْتَا بِالْمَوْتِ كَأَسْمَاءِ الْمَرْءِ ذَائِعَةٌ</p>